Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 222 (2224) ♦ Вівторок, 30 листопада 1999 року ♦ Ціна договірна

Делегація Верховної Ради на чолі з Головою Олександром Ткаченком перебувала з офіційним візитом у Данії і Фінляндії з 22 по 26 листопада ц.р.

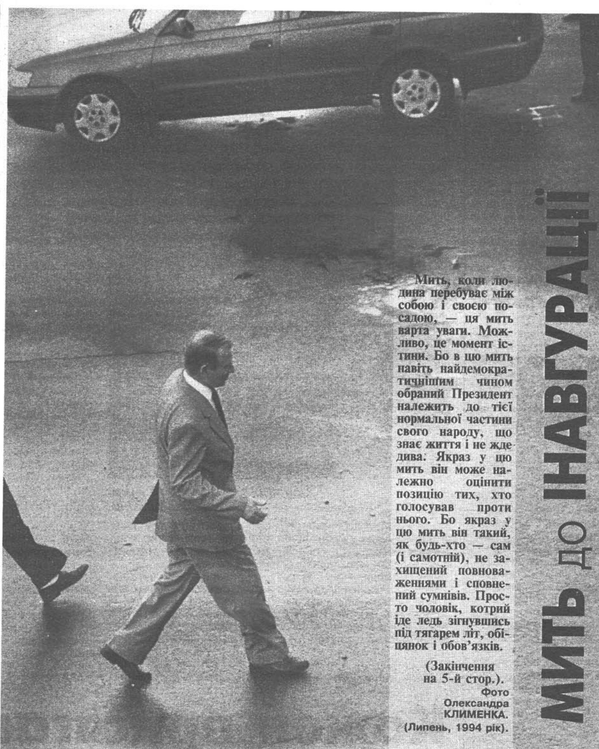

Офіційно

Ейфорія минула. До роботи!

Понад годину тривала на нараді голів комітетів і фракцій з керівництвом парламенту дискусія щодо проведення інавгурації Президента України. Як відомо, 19 листопада Верховна Рада прийняла постанову про проведення урочистостей у парламенті. Однак Леонід Кучма наполягає, щоб урочисте засідання Верховної Ради з нагоди інавгурації відбулося в палаці «Україна». Він мотивує це приїздом численних іноземних гостей, серед яких десять президентів та двоє глав парламентів. Л. Кучма звернувся з відповідним листом до народних депутатів. Керівники 10 фракцій запропонували переглянути попереднє рішення ВР. Наполягають на своєму, не бажаючи відступати від традицій попередніх інавгурацій, комуністи, соціалісти, прогресивні соціалісти та «громадівці». Внесено два проекти змін до постанови ВР: замінити слова «у Верховній Раді» на «в палаці «Україна», або ж як компромісний варіант не визначати у постанові місце проведення інавгурації, передавши це право главі парламенту.

(Закінчення на 2-й стор.).

МИТЬ ДО ІНАВГУРАЦІЇ

Мить, коли людина перебуває між собою і своєю посадою, — ця мить варта уваги. Можливо, це момент істини. Бо в цю мить навіть найдемократичнішим чином обраний Президент належить до тієї нормальної частини свого народу, що знає життя і не жде дива. Якраз у цю мить він може належно оцінити позицію тих, хто голосував проти нього. Бо якраз у цю мить він такий, як будь-хто — сам (і самотній), не захищений повноваженнями і сповнений сумнівів. Просто чоловік, котрий іде ледь зігнувшись під тягарем літ, обіцянок і обов'язків.

(Закінчення на 5-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА. (Липень, 1994 рік).

Сьогодні Леонід Кучма вдруге складе присягу Президента України

30 листопада

✔ *1921 р. ВУЦВК ухвалив постанову про амністію робітників і селян, які служили у ворожих арміях і перебувають за кордоном.*

✔ *1963 р. У Донецькій області стала до ладу перша черга Авдіївського коксохімічного заводу — потужна коксова батарея з комплексом хімічних та допоміжних цехів.*

✔ *1968 р. У Києві відкрито Республіканський будинок композиторів.*

Прес-секретар назавжди

8

Усе найкраще — дітям від «Ярославни»

12

Спробуй і виграй

Триває передплата на газету «Голос України» на 2000 рік. Традиційно «ГУ» проводить серед своїх передплатників розіграш заохочувальних призів. Тим, хто зробив свій вибір і передплатив нашу газету щонайменше на 6 місяців, потрібно надіслати до редакції копію передплатної квитанції. На конверті обов'язково зробіть позначку «Передплата-2000». Розігруватимуться найрізноманітніші призи. І все це завдяки нашим спонсорам:

50. ВАТ «Рівненська фабрика нетканих матеріалів» (голова правління Юрій Науменко) — набори ковдр.

51. Державному підприємству «Укрбурштин» (директор Володимир Бербенець) — намисто, персні.

52. Кооперативу «Черевички» (директор Степан Воробей) — годинник електронний, бра.

53. Акціонерному товариству «Лугань» (виробниче взуттєве об'єднання, голова правління — генеральний директор Валерій Савченко) — три пари взуття.

Якщо ви одразу передплатите газету на весь рік, то жодна інфляція вас «не дістане». Цілий рік ви зможете отримувати газету за «старою» ціною і візьмете участь у другому розіграші заохочувальних призів, який відбудеться за підсумками передплати на друге півріччя 2000 року. Поспішіть зробити свій вибір на користь «Голосу України». Спробуйте своє щастя і в розіграші заохочувальних призів. Стежте за наступними номерами «ГУ», де буде продовжено список призів і наших спонсорів. Нехай вам щастить!

Передплата-2000

Спорт

Чемпіонський акорд на прощання

У грецькому місті Піреї відбувся чемпіонат світу з важкої атлетики. Золотої щасливої миті дочекалися й українські прихильники спорту. Останнього дня переможцем став киянин Денис Готфрід у важкій ваговій категорії (до 105 кг). Отже, щиро вітаємо Дениса і тих, хто допомагав йому, із дзвінкою перемогою!

Чемпіон світу з важкої атлетики киянин Денис Готфрід

P.S.

○ *Після планового ремонту до енергосистеми під'єднано 3-й блок Чорнобильської АЕС. Роз'єднано енергосистеми України та Росії.*

○ *Учора в столиці автомобіль співачки Алли Кудлай врізався в опору лінії електропередач: її колишній чоловік загинув на місці, вона доставлена до лікарні з травмою грудної клітини.*

У номер

✔ Київ

«Зелені» проти двопалатного парламенту і... паління

Основною метою участі Партії зелених у президентських виборах було «зберегти партію, убезпечити її ряди від руйнівного впливу фінансових принад конкурентів». Так підсумував виборчу кампанію лідер «зелених» Віталій Кононов на другому етапі VII з'їзду ПЗУ, що відбувся минулої суботи в Києві.

Нині ПЗУ, з одного боку, закликає до створення парламентської більшості, вже підписавши угоду з трьома фракціями Верховної Ради. З другого, намагаючись зберегти свою ідеологічну спрямованість, побоюється у партійному союзі бути поглинутою потужнішою політичною силою. На прес-конференції після з'їзду лідери «зелених» —В. Кононов, С. Курикін, О. Шевчук — заявили, що фракція ПЗУ підтримає того кандидата на прем'єр-міністра, якого висуне Президент і якого підтримає більшість у Верховній Раді. Під час розподілу міністерських портфелей «зелені» претендуватимуть на посади міністрів екології, охорони здоров'я, зв'язку. У разі перерозподілу парламентських комітетів після створення більшості фракція ПЗУ, в якій нині 21 депутат, прагнутиме очолити крім екологічного, ще й комітети з питань з'язку та освіти.

З'їзд ПЗУ переобрав головою партії В. Кононова, прийняв нову редакцію партійної програми, а також декілька резолюцій —зокрема, про приватну власність на землю, підтримку передвиборної програми Л. Кучми, за винятком створення двопалатного парламенту та про заборону паління у громадських місцях.

Ейфорія минула. До роботи!

(Початок на 1-й стор.).

Олександр Ткаченко закликав депутатів прийняти зважене рішення. «Ейфорія минула. Президента обрали і треба переходити до чорнової повсякденної роботи, — наголосив він. — Розпочинати роботу новообраного Президента з конфронтації не доречно. Це не принесе користі ані Президентові, ані Верховній Раді».

Користуючись присутністю на нараді глави адміністрації Президента Володимира Литвина, депутати засипали його запитаннями, передусім щодо фінансування цього заходу. В. Литвин зазначив, що держава бере на себе витрати лише на утримання керівника і двох членів офіційних делегацій, що прибудуть до України. Всі гості, окрім президента Азербайджану Г. Алієва, того-таки дня, 30 листопада, виїжджають з Києва. На урочистий прийом у Маріїнському палаці запрошено виключно керівників іноземних делегацій та керівництво Української держави.

У вівторок до 10-ї години ранку це питання буде переголосовано в парламенті. Настрої депутатів на нараді свідчили про те, що конфронтації вдасться уникнути. Однак усе вирішить голосування. Керівники фракцій звертали увагу на те, що ця проблема виникла неспроста, а через стосунки парламенту і Президента, які треба поліпшувати зусиллями обох сторін.

Загалом протягом наступного сесійного тижня парламент планує розглянути 40 питань. Серед них найперше — проект про внесення змін до Конституції щодо Рахункової палати, проект Житлового кодексу, блок соціальних і економічних питань. У четвер депутати заслухають доповідь міністра фінансів І. Мітюкова про виконання держбюджету за 10 місяців цього року. За кілька днів уряд має подати до ВР доопрацьований варіант проекту держбюджету-2000. Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко закликав керівників комітетів провести «ревізію» законопроектів, щоб визначити перелік пріоритетів, близько 50—60 законопроектів треба встигнути розглянути до завершення роботи четвертої сесії.

✔ Фотофакт

Всеукраїнське жіноче народно-демократичне об'єднання «Дія» і центр соціальної допомоги «Джерело» подарували 435-му київському дитсадку прилад «Поліфонатор», який дає змогу проводити індивідуальні та колективні заняття з розвитку і корекції мови, розвитку слуху і вдосконалення артикуляції. Випускає цей прилад столичний завод «Радар».

Фото Володимира САМОХОЦЬКОГО (ДІНАУ).

Це вже історія

5 грудня 1991 року, Верховна Рада України

Перша в Україні інавгурація Президента відбулася 5 грудня 1991 року. А 1 грудня народ України на Всеукраїнському референдумі підтвердив Акт проголошення незалежності України і обрав своїм Президентом Леоніда Кравчука. У липні 1994 року другим Президентом України став Леонід Кучма. Це вже історія.

Сьогодні складе присягу також Леонід Кучма. Закладено традиції інавгурації. Ось якою була присяга першого Президента нової України: «Урочисто присягаю народові України у здійсненні повноважень Президента України суворо додержуватися Конституції і законів України, поважати та охороняти права та свободи людини і громадянина, захищати суверенітет України, сумлінно виконувати покладені на мене високі обов'язки». Тоді, 5 грудня 1991 року, Леонід Кравчук виступив на урочистому засіданні Верховної Ради України зі своєю програмною промовою. Вона завершувалася такими словами: «Ми маємо пройти свій шлях. Попереду дуже багато роботи. Нехай нам вистачить мудрості, сили і наснаги!».

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

А ось спогади Леоніда Кучми, Президента України:

...19 липня 1994 року в Маріїнському палаці відбулася церемонія передання влади президентом, який залишав пост, президентові новообраному. Після неї ми з Кравчуком піднялися до парадного президентського кабінету, поговорили, вирішили, що нам потрібно буде співпрацювати на благо країни. Звичайно, ми не стали вмить друзями. Певніше, ця зустріч нагадувала те, як після бою обнімаються боксери.

Кравчук — людина, котра стояла біля витоків незалежності України, і цього місця в історії ніхто і ніколи в нього не відбере. Хоч би як хто оцінював його курс за часів президентства, для мене очевидно: Кравчук зумів перерости рівень номенклатурного працівника і стати справжнім політиком і державним діячем, а це дано не кожному. Мені вдалося зупинити град спекуляцій, пов'язаних з його ім'ям. До п'ятої річниці незалежності Леонід Кравчук став одним з перших кавалерів ордена Ярослава Мудрого — найвищої нагороди країни. Нині він і справді мій союзник, партнер у пошуку шляхів виведення країни з кризи. Але все це буде згодом, а поки що 19 липня 1994 року ми з Кравчуком просто по-людськи прощалися. І це теж було результатом громадянської мудрості народу України, результатом багато в чому унікальним: уперше на теренах СНД відбулося мирне передання влади від президента до президента. Того самого дня, 19 липня 1994 року, сталася ще одна подія, яка, здавалося, вселяла надію на громадянську злагоду.

Президент України, прем'єр-міністр Віталій Масол та голова парламенту Олександр Мороз підписали Спільну заяву, де наголосили на «життєвій потребі узгодженої діяльності всіх ланок влади як важливої умови добробуту в суспільстві», а також у зміцненні регулярних взаємних контактів з метою консолідації суспільства та конструктивної взаємодії різних політичних сил.

Тоді я, певна річ, не знав, що через лічені дні почну зустрічати протидію законодавців ініціативам президентської сторони — протидію, нині вже традиційну. Звісно, не знав я тієї й того, що вже через лічені місяці зіткнуся з політичною кризою, яка здатна перерости в небезпечне силове протистояння. Я маю на увазі кримські події осені 1994 року.

(Уривки з майбутньої книжки. «Факты», 24. 09.1999 р.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Кожен присягає по-різному

Президент — не монарх, і церемонія його вступу на посаду не має нагадувати коронацію

Президент — не монарх, і церемонія його вступу на посаду не має нагадувати коронацію. Але інавгурація — прекрасна нагода продемонструвати єдність нації. Так вважають у США. Ще з минулого сторіччя там урочисто святкують день, коли глава держави присягається служити своєму народові.

Кажуть, що кожен американець хоч раз у житті мріє бути президентом. Стати перед Капітолієм, одну руку покласти на Біблію, другу — підняти вгору і вимовити 35 слів присяги... Ту надзвичайну гордість і відповідальність, що в такі хвилини охоплюють людину, відчули за всю історію США тільки 42 особи. Після виборів-2000 складатиме присягу 43-й глава держави. Спостерігати за цим зможе кожен виборець, який придбає квитка.

Американці шанують традиції, але не стають їхніми рабами. Протягом багатьох років інавгурація відбувалася зі східного боку Капітолію, перед головним входом. Проте з часів Рональда Рейгана церемонію стали проводити на західному боці — там відкривається чудовий краєвид.

Після офіційної частини настає час для концертів і карнавалів, які проходять не тільки в столиці, а й по всій країні. Тож на минулу інавгурацію Білла Клінтона було витрачено близько 30 мільйонів доларів — і це не секрет.

В Європі традиції інші. Зокрема, у Франції — типовій президентській республіці — інавгурації взагалі... немає. Народний обранець стає главою держави після того, як глава конституційного суду оприлюднює офіційні результати виборів. Потім у Єлисейському палаці, як правило, відбувається зустріч двох президентів — колишнього та нинішнього. Але це необов'язково. Обов'язковий для президента прийом у Канцлера Почесного легіону, який вручає йому всі символи легіону. І глава держави стає Великим магістром Почесного легіону. Про цей урочистий момент сповіщає 21 артилерійський постріл.

Президент Франції віддає також знаки поваги бойовим знаменам і кладе вінок до могили Невідомого солдата. Або до будь-якого іншого пам'ятника — на свій розсуд.

(Закінчення на 6-й стор.).

Переобрання нереальне

Перший заступник Голови Верховної Ради України Адам Мартинюк вважає нереальним переобрання керівництва Верховної Ради. «Якщо хочуть дестабілізувати парламент, якщо хочуть його взагалі розпустити, що за законом дуже важко зробити, тоді, звичайно, буде затіяно операцію з переобрання. Я вважаю, що це нереально».

«Ми маємо твердий намір і жорстке принципове рішення про те, що фракція комуністів Ткаченка не здаватиме. І не здасть. Це остаточне рішення», — заявив А. Мартинюк.

Дорогами дружби і співробітництва

Делегація Верховної Ради на чолі з главою парламенту Олександром Ткаченком відвідала з офіційним візитом Данію та Фінляндію з 22 по 26 листопада ц. р.

До складу української делегації входили заступник голови Комітету з питань бюджету Валерій Коломойцев, голова Комітету з питань державного будівництва, місцевого самоврядування та діяльності рад Олександр Кушнір, член Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин Володимир Плютинський, член Комітету з питань правової реформи Петро Симоненко, заступник голови Комітету з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства Лілія Григорович, перший заступник керівника секретаріату — перший помічник Голови Верховної Ради Борис Кириченко, Надзвичайний і Повноважний Посол України у Фінляндській Республіці Ігор Подолєв, керуючий справами Верховної Ради Василь Ткачук.

Усе спокійно у королівстві

Значення, якого надавали парламентарії Данії офіційному візиту українських колег, окреслилось уже тим, що на зустріч до аеропорту прибув сам голова Фолькетингу Івар Хансен. У вітальному слові він зазначив, що сьогодні обидві країни прагнуть розвивати добрі стосунки на парламентському рівні, а також шукають шляхи зближення між урядами. Безперечно, пріоритети ще визначатимуться. Однак уже тепер ясно, що Україна є перспективним і надійним партнером. Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко відповів, що досвід Данії у становленні демократії, взаємодії всіх гілок влади, утворенні збалансованого суспільства є добра школа. Громадський спокій, передбачуване майбутнє — неоціненний здобуток датчан.

Від дво- — до однопалатного

Зустріч з міністром закордонних справ Нільсом Хельвігом Петерсеном несподівано виокремила проблему побудови парламенту і його роботи. Перший помічник Голови Верховної Ради Борис Кириченко зазначив, що пан Петерсен обирався до Фолькетингу ще 1966 року. Він розповів, що спочатку існували дві палати. Між ними досить часто виникали суперечності, що гальмувало законодавчий процес. Отож, аби підвищити ефективність роботи, зліквідували верхню палату. Тепер однопалатний Фолькетинг працює чітко, оперативно.

У розмові з українськими парламентаріями пан Петерсен порушив тему співробітництва на міжнародній арені. Звичайно, воно має базуватись на взаємній вигоді. Сьогодні мова йде про те, що в країни Євросоюзу з України надходить два відсотки товарів, а до нас —30. На порядку денному постало питання врівноваження. Нині у Євросоюзі готується концепція стосунків з Україною. Саме вона і договір, який ми вже маємо з Євросоюзом, визначатимуть глибину і форми співробітництва, підкреслив Борис Кириченко.

Дорадчі рішення теж виконуються

Інституція омбудсмена існує в Данії з 1953 року. Саме в той період значно зросла кількість скарг громадян на виконавчу владу. Діапазон діяльності уповноваженого з прав людини: від примусового позбавлення батьківських прав до захисту природи. Щорічно омбудсмен і його апарат (а це близько 60 осіб) розглядають до 3000 справ. Його рішення не є обов'язковим, але лише 2—3 рекомендації уповноваженого з прав людини не реалізуються. Виконавча влада розуміє, що в разі відхилення пропозиції омбудсмена до справи візьметься суд.

Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко зазначив, що в роботі уповноваженого з прав людини українського парламенту є багато подібного. Однак нестабільність суспільного життя породжує безліч конфліктів. Наприклад, лише за один рік надійшло 27 тисяч скарг. Отож така інституція надзвичайно потрібна молодій державі. Може, тому передбачено, що омбудсмен не підзвітний Верховній Раді, а лише готує щорічне послання.

Верховенство права — над усе

Після повалення самодержавства 1849 року в Данії багато разів вносили зміни до Конституції. Однак, як підкреслює Івар Хансен, жодна з поправок, а також новоприйнятий закон, не погіршували становище громадян і держави взагалі. Наприклад, останнього разу 1953 року конституційно було утворено посаду уповноваженого з прав людини (омбудсмена), а також виконавчій гілці влади було заборонено у будь-якій формі делегувати повноваження іншій державі. Це можуть вирішити лише 5/6 депутатів Фолькетингу або референдум. До речі, щойно у парламенті буде оголошено запит, прем'єр-міністр або будь-хто з міністрів одразу ж з'являються на засідання Фолькетингу і дають відповідь. Міністр не вживає жодних заходів без згоди відповідного комітету парламенту.

Копенгаген: центр міста.

Звичайно, в основі таких стосунків різних гілок влади, як і у суспільних відносинах, лежить закон.

Тому Олександр Ткаченко мав усі підстави наголосити, що досвід роботи Фолькетингу, конституціоналізму, розвитку демократії надзвичайно важливий для України. Верховна Рада зацікавлена у міжпарламентських зв'язках, взаємодії на рівні комітетів. Щоб домовленості набули реального наповнення, Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко запросив голову Фолькетингу Івара Хансена відвідати Україну.

Без політики подвійних стандартів

Під час зустрічі з членами комітетів Фолькетингу з питань зовнішньої політики, європейських справ та датської делегації в ОБСЄ Олександр Ткаченко окреслив дії України на міжнародній арені як відкриті, послідовні і передбачувані. Наша країна завжди дотримувалася норм міжнародного права і прагне інтегруватись у Європу. Взаємовигідні зв'язки хотіли б мати з близькими і далекими сусідами на Сході і на Заході. А стратегічна мета — членство у Євросоюзі. Однак будь-які контакти Україна прагне будувати без дискримінації, без політики подвійних стандартів. Вона хоче бути у Європі рівною серед рівних.

Датські парламентарії поцікавились позицією України щодо ситуації у Чечні.

Член Комітету Верховної Ради з питань правової реформи Петро Симоненко відповів так: у Чечні йде не лише боротьба з тероризмом. Це переділ ринків нафти, зброї. Врешті-решт, є ознаки протистояння мусульманського і християнського світів.

Пріоритет — транзит каспійської нафти. Цього США і Англія домагаються століття. Для України важливо, щоб європейські структури вжили заходів до припинення війни.

Петро Симоненко запропонував, зокрема Україні і Данії, спільно ініціювати розгляд проблем безпеки в Європі. Останні події на Балканах, у Росії свідчать про початок новітнього переділу старого світу.

Заступник голови Комітету Верховної Ради з питань бюджету Валерій Коломойцев закликав створити постійну групу спостерігачів, яка стежила б за розвитком демократичних процесів в Україні. Оскільки сьогодні є реальна загроза неправового розпуску парламенту.

Вчимось того, що втратили

Після відвідин одного з найпотужніших м'ясокомбінатів Данії «Стеффі-Хоульберг» член Комітету з питань аграрної політики і земельних ресурсів Володимир Плютинський зазначив, що подібні підприємства були і в нас. Адже це нормальна кооперативна форма господарювання. 3079 фермерів об'єднались, щоб ефективно переробляти сільгосппродукцію. Є кілька філіалів по всій Данії, а потужність на рік —переробка 3 млн. 259 тис. голів свиней. Здається, вже і в Україні починають розуміти, що розпорошення потужностей нічого хорошого не дасть. Настав час повертатися до призабутого досвіду.

До речі, ми весь час говорили про інтеграцію у західний економічний простір. Проблеми входження до Євросоюзу і членство в ньому набули несподіваного забарвлення під час обговорення проблем сільського господарства Фінляндії. До 1995 року (час вступу Суомі до загальноєвропейського дому) фермери практично обходились без дотацій і годували всю країну. Нині держава на 50 відсотків дотує сільгоспвиробника. Здавалося б, радіти треба, але фінські фермери чомусь не поспішають палити фіміам. На їхню думку, Євросоюз вимагає невигідних для Фінляндії кроків — зниження внутрішніх цін до рівня світових. Позитив від цього —Суомі здобуває загальноєвропейський ринок. Негатив — уся Європа може вільно виходити на ринок Фінляндії. А оскільки фінські товари трудомісткіші, то дешевша продукція з інших країн витіснить фінську, і тоді вітчизняний виробник просто може зникнути. Отож, наголосив Володимир Плютинський, треба ще і ще раз виважити тактику і стратегію входження у Євросоюз. За рівнем технологій, якості продукції Україна поступається перед Фінляндією. То можна уявити, які проблеми виникнуть для нашої країни.

Наші проблеми мало кому зрозумілі

Громадськість Фінляндії добре поінформована про перебіг подій в Україні. Керівник парламенту Рітті Уосікайнен висловилась на кшталт того, що ситуація, яка виникла з виборами Президента України, просто неможлива у Фінляндії. Ніхто не уявляє, щоб діючий президент як кандидат мав переваги над іншими пошукачами поста глави держави. Участь виконавчих структур, правоохоронних органів у виборах на підтримку діючого президента виключається. Узурпація засобів масової інформації неможлива навіть теоретично. Лише партії визначаються з тим, якого кандидата підтримуватимуть.

При всьому цьому нині у Фінляндії йде мова про зміни до Конституції. Їх головне спрямування — закріпити зростаючу роль парламенту і відповідальність уряду перед законодавцями. Коли виникатимуть розбіжності між президентом і урядом, то перевага буде на боці останнього. Відповідальність за формування уряду буде на парламентських фракціях. Таким чином Основний Закон підтвердить, що перемога на парламентських виборах тієї чи іншої політичної сили означатиме її відповідальність за роботу уряду.

За такої ситуації показовими є формування, прийняття, реалізація бюджету і контроль за його виконанням. Увесь цей процес просто неможливий без профільного комітету парламенту. Якщо уряд змінить якісь статті закону про бюджет без відома і згоди парламенту, йому доведеться відповідати перед судом.

Дорого, але необхідно

Бюджет Фінляндії передбачає до 30 відсотків витрат на соціальні потреби. Це означає безплатне дошкільне виховання, освіту, медичне обслуговування, допомогу безробітним, малозабезпеченим, пенсіонерам...

Заступник голови Комітету Верховної Ради з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства Лілія Григорович підкреслила, що в парламенті Фінляндії особливо опікуються соціальними програмами жінки. Вони ініціюють основні програми, що в той чи інший спосіб розширюють коло людей, які отримують підтримку від держави. Звичайно, 57 млрд. фінських марок (а саме стільки виділяється з бюджету на соціальні програми) — сума велетенська. Однак здоров'я нації, науковий потенціал, моральні засади, добробут сімей — це власне те, заради чого й має існувати держава як система міжлюдських стосунків. І тут роль жінки зростає. Зокрема, у Фінляндії є квоти для жінок при формуванні різних установ. Це не стосується виборних посад.

(Закінчення на 4-й стор.).

Фото Миколи БІЛОКОПИТОВА.

У номер

Дорогами дружби і співробітництва

(Початок на 3-й стор.).

Господарі на своїй землі

Тим часом представництво жінок на всіх владних рівнях надзвичайно високе. У певних самоврядних місцевих органах їх буває до 50 відсотків. Очевидно, й це визначає найбільші витрати (до половини) комунальних і муніципальних бюджетів на соціальні потреби. До речі, комуни (у селах і невеликих містечках) та муніципалітети (у містах) повністю самостійні у своїй діяльності. Вони виборні. Рада уповноважених (депутатів) обирається раз на чотири роки. Народні представники визначають мера, формують виконавчі, контрольні структури, профільні комітети. Отак утворюється реальна влада на місцях. Ніякої виконавчої вертикалі не існує у природі. Ніхто не може собі уявити, що президент призначає не лише главу адміністрації на районному рівні, а ще і його заступника.

Голова Комітету з питань державного будівництва і місцевого самоврядування та діяльності рад Олександр Кушнір після зустрічі в меріях Рінгстеда (Данія) і Еспоо (Фінляндія) відзначив, що і в Данії, і в Фінляндії місцеві органи влади справді самостійні. Чітко окреслено поле їхньої відповідальності, мінімізовано втручання центральної влади. Кожна комуна чи муніципалітет формують свій бюджет. Ясна річ, що близькість до життя і визначає пріоритети діяльності рад уповноважених і таких виконавчих органів: це охорона здоров'я, дошкільне виховання, пенсійне забезпечення, освіта, культура, охорона природи...

І знову мусимо говорити, що багато з того, що є нині в Данії і Фінляндії, ми втратили. В неофіційній розмові одна з представниць парламенту Суомі сказала, що після розпаду СРСР до Фінляндії приїжджають тисячі делегацій з усіх колишніх союзних республік, щоб повчитися. Це дивно, бо значну частину національної системи державного управління фіни запозичили свого часу в того ж таки СРСР.

Пріоритети визначено

Підбиваючи підсумки офіційного візиту до Данії і Фінляндії, керівник делегації українського парламенту Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко виокремив низку важливих питань, які розглядалися, обговорювалися, вивчалися:

— співпраця парламенту і виконавчих структур;
— координація міжфракційної роботи;
— підготовка, прийняття, наповнення, контроль за виконанням бюджету;
— відповідальність виконавчої влади за дотримання бюджету як закону;
— обмін думками щодо співпраці військово-промислових комплексів;
— співробітництво у Раді Європи, зокрема, економічна доцільність входження до Євросоюзу;
— обговорення проблем формування зовнішньої і внутрішньої політики;
— система законодавчих норм у проведенні президентських виборів;
— процедура внесення змін до Конституції з основних питань.

Цей широкий спектр питань обговорювався не лише у парламентах, а й з прем'єр-міністром Данії П. Расмуссеном і президентом Фінляндської Республіки М. Ахтісаарі.

Як підкреслив Олександр Ткаченко, коли зіставляти практику Данії, Фінляндії і України, то ми перебуваємо на початку шляху побудови справді демократичного суспільства. Справді, невмотивовані перекоси в системі відносин законодавчої, виконавчої і судової влад призводять до порушення не просто законів, а й Конституції взагалі.

Тому досвід, набутий під час візиту до Данії і Фінляндії, безперечно, корисний, повчальний і вартий того, щоб його використали в Україні.

З-поміж усіх зустрічей, сказав Олександр Ткаченко, я все-таки виділив би теплу, дружню, якусь навіть домашню атмосферу, що панувала під час розмови з главою парламенту Фінляндії Рітті Уосікайнен. Безперечно, вона є сьогодні лідером політичного життя Суомі. До того ж одним з кандидатів на пост президента республіки. Ми бажаємо їй успіху.

Анатолій ГОРЛОВ.

Копенгаген — Гельсінкі — Київ.

P. S. Щира подяка працівникам Представництва України в Данії і Посольства України у Фінляндії за добру організацію роботи делегації Верховної Ради.

На фото: *під час відвідання комбінату у м. Рінгстед (Данія).*

Що ми очікуємо від Президента

«Село неначе погоріло...»

Вибачте, Леоніде Даниловичу, що нагадуємо про себе в такий клопітний для вас час, але у нас для цього більше підстав, ніж у будь-кого. Бо саме ми давали вам путівку у президентство, на своїх сільських зборах висунули вас кандидатом у президенти незалежної України. Адже повірили у вашу чесність, у вашу спроможність забезпечити людям достойне життя. На зборах ви обіцяли, що цей, як ви тоді висловились, забутий Богом край, колишній райцентр, перетворите на оазу добробуту. Як ми пишалися вами!

Тепер опишемо життя в «оазі».

Від потужного цегельного заводу залишилася лише труба. А там, де були печі, майстерні, пресувальний цех та інші виробничі приміщення, — поросла бур'янами пустка.

У нас був найкращий в районі будинок побуту. Його, не зважаючи на наші прохання не робити цього, передали прикордонникам, а ті невдовзі розібрали будинок, місце, де він стояв, розрівняли бульдозером.

Хлібопекарня забита дошками, заросла чагарниками. В дільничній лікарні, яка обслуговувала мешканців багатьох навколишніх сіл, залишився один лікар — стоматолог, який змушений справлятися і за хірурга, і за педіатра, і за терапевта.

Більше половини земель в нашому районі не оруться і не засіваються.

Могли б ще багато писати про обіцяний вами добробут. Тільки навіщо? Хіба не вся Україна перетворюється нині на руїну і пустку?

Нас тривожить закономірне питання: що за влада у нас, кому вона служить? А очолюєте цю владу ви, Леоніде Даниловичу. Тому й адресуємо свої запитання вам і прагнемо почути від вас конкретну відповідь.

З повагою і сподіваннями А. БОРИСЕНКО, А. ЮЩЕНКО, М. КУЦЕНОК — усього 79 підписів.

Грем'яч
Новгород-Сіверського району
Чернігівської області.

У ваших руках — добробут кожної родини

Шановний пане Президент! Я схиляюся перед вашою дипломатичністю, умінням впливати на події, які відбуваються не лише в державі, а й на міжнародному рівні. Нехай благословить вас Бог на ваше праведне діло й хай допоможе у досягненні успіхів! Адже від добробуту в державі залежить добробут кожної родини.

Ольга ЗИНОВ'ЄВА.

Харків.

Найперше — соціальні проблеми

Наш Президент найкраще проявив себе як патрон культурних заходів. Це добре, бо для держави дуже важливо, щоб розвивалася культура. Як ваш виборець, вимагаю, щоб ви, Леоніде Даниловичу, взяли під патронат соціальні проблеми нашої держави. Ви знаєте, як сутужно нині пенсіонерам та малозабезпеченим. Зверніть увагу на слово «малозабезпечені». У нас воно дуже часто зустрічається, а раніше люди його не знали. Зробіть усе для того, щоб воно зникло з нашого життя.

Наталка ВОЇНОВА.

Запоріжжя.

Як будували — співали. Розвалили — плачемо

Шановний Леоніде Даниловичу! У нашому місті за вашого керівництва зупинилися три величезні заводи, і нині вони стоять без вікон, без дверей, без верстатів. Самі остови —наче після бомбардування. А скільки жебраків у нас! Чи не тому, що в державі панує не гривня, а долар?

Свого часу люди вам повірили, а на що нам сподіватися цього разу?

Віра УСТИМЕНКО.

Ізюм
Харківської області.

І все-таки я вірю

Я голосував за Кучму і вважаю, що зробив правильний вибір. За попередні роки свого президентства він багато чого навчився, набрався досвіду. Приміром, в Америці майже два століття президент керує державою, а Україні ще довго вчитися професії президента. Були в нього промахи, були успіхи. Я вірю, що цього разу Леонід Данилович зуміє зробити те, чого не встиг за попередні роки. І найголовніше: я радий, що до влади не прийшли ваші опоненти. Над Україною піднято наш прапор, символ миру і добробуту.

Григорій МАТІЙЧУК.

Заліщики
Тернопільської області.

Для влади закону немає?

Хочемо вірити, що наш Президент не знає, як у глибинці порушується Основний Закон України — Конституція. Напередодні президентських виборів у нас збирали підписи на підтримку Леоніда Даниловича. Але як? Силою примушували робітників приносити паспорти, щоб записати їх дані, інакше, погрожували, звільнять з роботи. Наша вимога до Президента — щоб влада сама дотримувалася Конституції.

Іван БАКАЙ.

Лисичанськ
Луганської області.

Я, Сліпий, бачив і чув...

«— Як ви ставитесь до російської мови?

— Якщо стану президентом, в Україні буде дві державні мови — українська і російська».

Приблизно такий діалог відбувся між виборцями і кандидатом у президенти Кучмою ще в 1994 році у Миколаєві. Я добре пам'ятаю це, бо сам був присутній на тих передвиборних зборах. Тож хочу ще раз почути відповідь Леоніда Даниловича на запитання, поставлене п'ять років тому.

І. СЛІПИЙ.

Миколаїв.

Ми — з вами

Шановний Леоніде Даниловичу! Щиро вітаємо вас з обранням на пост Президента. Розуміємо всю складність вашої роботи, адже не просто стояти біля керма держави. Зате ви маєте шанс довести до логічного завершення усі ваші реформи. І пам'ятайте: з вами — ваші виборці, які завжди вас підтримають.

З повагою М. СТЕПАНИШИН, К. ТИМЧУК.

Червоноград
Львівської області.

Договору слід дотримуватися

Голосуючи за Леоніда Кучму, люди вірили в його здатність вивести економіку України з глухого кута і забезпечити народові нормальне життя. Будучи Президентом, він провів величезну роботу: зміцнив і розвинув державний апарат, закріпив політичні позиції України на міжнародному рівні як незалежної держави. Але слід йому пам'ятати, що передвиборна програма кандидата в президенти — це свого роду договір з народом. А договори в цивілізованих суспільствах суворо дотримуються...

Микола ПРИХОДЬКО.

Київ.

Щоб люди не втратили власної гідності

Пане Президент! За роки вашого керівництва в державі розквітло безробіття, багато ваших співвітчизників виїхало в найми за кордон. Чи знаєте, як вони живуть там і як до них ставляться їхні господарі? Як ви допустили таке безладдя, що люди згодні на будь-які приниження, аби лиш заробити на прожиття? Ви, як Президент, маєте подбати про те, щоб усі співвітчизники повернулися на Батьківщину, були забезпечені роботою і одержували за неї платню.

Григорій ШЕВЧЕНКО.

Попівка Конотопського району
Сумської області.

Етюд

Приреченість оголених платанів,
Дощ — немов не явище, а стан.
Володарка класичного сопрано
Тривожить в переході парижан.
Здавалось би, а що мені до того
В чужому і далекому краю?
Вкраїнську душу, що благає Бога,
У арії, як докір, пізнаю:
З Одеського, Шевченка чи зі Львова...
Не має спів магічної краси, —
Оплаченої знехотя любові
В мелодії хіба передаси?
Трагічний злам брови, прикриті вії,
Руки — не стільки жест,
Як «... проше пан».
Стоїть за нею збайдужілий Київ,
Вгамований Софіївський майдан.
Це ж ми своїй недавній ще еліті
Жебрацькі шати швидко нап'яли
І випхали в Європу та по світу,
Щоб «славила» отак державний лик.
Повіями в Варшаві та Стамбулі...
Рабів наймайстровитші полки...
Берем Європу! А візьмемо... дулі
З своєї ж лиховісної руки.
Ідіть! Служіть! Мовчіть і аплодуйте!
Допоки злодій поцінив і трон —
Лакейське чванство, як і панство дуте,
Звучать на Україні в унісон.
І плаче дощ, бере Париж в обійми...
І арія — довершений ясир...
І гнівиться у серці Україна,
Чи кличе до пощерблених сокир?

Париж, 9 листопада 1999 р.

Олександр МОРОЗ.

1991

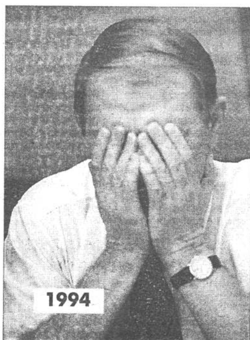
1994

Мить до інавгурації

(Початок на 1-й стор.).

Отже, нас цікавить мить між людиною і посадою, між людиною в реальному вимірі — і становищем, яке вона посідає. Це й об'єднує фотознімки. Їх зроблено, коли герой сторінки був між посадами: вже не прем'єр, але ще не президент; вже обраний, але ще не став до керма. Ці знімки повертають нас (і його) до часів, коли ми його обирали — ще як просто одного з нас. Коли він ще ходив вулицями і його не впізнавали. Коли він приймав найвище начальство в себе на роботі, лаяв владу і... вимагав влади. Тобто він був аж надто схожий на тих, котрі ось недавно вдруге голосували «за» чи «проти» нього. Ще мить — і це буде позаду. А попереду... Як писала до газети одна бабця нинішньої осені, перед першим туром президентських виборів: «Господи, черга на місце Батька така велика, а життя таке трудне, пенсія 60 гривень, спробуй, проживи, коли с і л ь о д о ч к а — і та 5 гривень за кіло!»

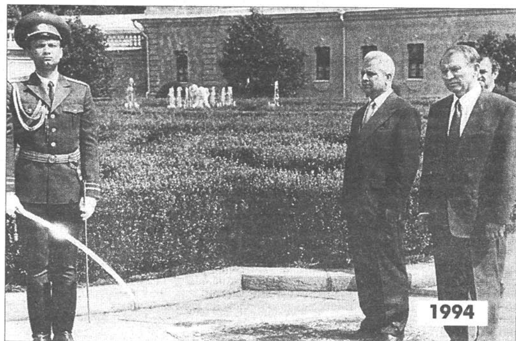
Віталій ЖЕЖЕРА.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

1994

1999

1994

1999

Хроніка. Факти. Події

✔ Делі

Валюта — індійська, банкноти — українські

Фабрика банкнотного паперу Національного банку України почала постачати банкнотним папером Індію, яка збирається друкувати нові купюри. Минулого тижня в Делі та Мумбаї побувала делегація НБУ на чолі з його головою Віктором Ющенком. Вони провели зустріч з міністром фінансів і головою Резервного банку Індії П. Монкадом і Б. Джаланом, які заявили, що задоволені якістю українського банкнотного паперу. Сторони висловилися за продовження двосторонніх контактів і обмінялися ідеями щодо подальшого співробітництва.

✔ Токіо

Наші традиції в далекій Японії

У Токійському державному університеті відбулася 11-а конференція Асоціації україністів Японії. На ній зібралися громадяни нашої держави, які тимчасово проживають в Японії, україназнавці, викладачі японських університетів, студенти, аспіранти — всі, хто причетний до української культурної спадщини. Враженнями від річного стажування в університетах Києва, Одеси та Львова поділився президент асоціації, професор Токійського університету К. Накаї. На конференції також виступив Тимчасовий Повірений у справах України в Японії В. Рябцев. Його доповідь було присвячено перспективам подальшого розвитку туристичного бізнесу. Адже щорік дедалі більше японців приїжджають до України, щоб відвідати історичні місця і просто відпочити.

✔ Оттава

Уряд Канади чекає чіткої відповіді

Уряд Канади безпосередньо розв'язуватиме питання про надання незалежності Квебеку лише в тому разі, якщо за суверенітет цієї канадської провінції під час референдуму висловиться «кваліфікована більшість виборців у Квебеку». Про це заявив прем'єр-міністр Канади Жан Кретьєн, виступаючи в палаті громад канадського парламенту. Він також підкреслив, що у разі проведення в Квебеку чергового — третього — референдуму про надання незалежності цій провінції «ми будемо очікувати чіткої відповіді на запитання, чи хочуть мешканці провінції, щоб Квебек став незалежною державою».

✔ Афіни

Тяжкий вибір: або ЄС, або Оджалан

Кіпр і Греція виступають проти виконання смертного вироку лідерові курдів Абдуллаху Оджалану. Про це заявили міністри закордонних справ Греції та Кіпру після переговорів, що відбулися. Глава МЗС Греції Георгіос Папандреу зазначив, що рішення Європейського союзу щодо долі Оджалана відомо і воно залишається в силі. ЄС закликав Туреччину скасувати смертний вирок, винесений лідерові курдів, наголосив він. Папандреу не виключив, що позиція Туреччини у справі Оджалана може позначитися на відносинах ЄС та Туреччини.

✔ Сіетл

«Раунд тисячоліття» почався з протестів

Напередодні конференції на рівні міністрів у Сіетлі країни—члени Всесвітньої торговельної організації (ВТО) із сумом констатували, що вони далекі від консенсусу і форум загрожує завершитися нічим або майже нічим. У Сіетлі 135 держав—членів ВТО вчора дали старт «раунду тисячоліття» — новим багатостороннім переговорам про подальшу лібералізацію світової торгівлі. Проте поки що представники цих країн одностайні лише в одному: суперечності зберігаються. Водночас численні громадські організації проводять (на фото АП) маніфестації протесту проти недостатнього, на їхню думку, врахування соціальних та екологічних наслідків лібералізації світової торгівлі.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Відносини України і Росії розпочато з «чистого аркуша»?..

У Росії риторика на кшталт «все одно хохли приповзуть на колінах» зійшла на нуль

Сьогодні політична Росія зайнята лише одним — парламентськими виборами. Однак майбутній робочий візит Леоніда Кучми до Москви широко коментують, але по-різному.

Слід підкреслити, що риторика на кшталт «все одно хохли приповзуть на колінах» зійшла на нуль, а прагматизм дедалі більше домінує в оцінках російсько-українських відносин. На думку багатьох експертів, економічне протистояння Росії та України непродуктивне.

Відомий російський економіст Микола Шмельов в інтерв'ю «ГУ» підкреслив: **«Росія повинна надати Україні кредити та забезпечити умови для доступу українських товарів на російський ринок, на якому вони мали б змогу заробляти рублі і потім спромоглися розрахуватися з Росією за газ, твели».**

На думку депутата Держдуми Миколи Гончара, **«російсько-українські відносини надто гіперполітизовано, а сьогодні нашим країнам необхідний жорсткий прагматизм і доцільність».** Заступник міністра торгівлі уряду РФ Дмитро Сухопаров у інтерв'ю «ГУ» заявив: **«Україна — велика країна з розвинутою економікою, і вона змушена захищати власного виробника. Тому дружба дружбою, але внутрішні проблеми залишаються, превалюють. Україна запровадила митні збори, і всі товари, що надходять, вона бере як заставу в обсязі митних зборів, у нас, наприклад, такого немає. Переговори щодо юридичного оформлення договору про зони вільної торгівлі з Україною будуть найскладніші».**

Багато хто в Москві бажає отримати відповіді від Леоніда Кучми на запитання, які стосуються передвиборних декларацій щодо стратегічного партнерства України з Росією. Хоча український Президент в інтерв'ю «Известиям» підтвердив свою любов до Росії і заявив про «штучність» нагнітання проблеми з приводу бажання України вступити до НАТО. Однак російські дипломати звертають увагу на те, що за тиждень до другого туру перший заступник міністра закордонних справ України Євген Бершеда заявив у Брюсселі: «Україна прагне вперед, на Захід, а не назад, на Схід, до Росії».

У Москві не люблять міністра закордонних справ України Бориса Тарасюка. За словами чиновника з російського МЗС (із ним розмовляв кореспондент «ГУ»), високим дипломатичним чинам у Москві не сподобалося, що Борис Тарасюк «насмілився» негативно схарактеризувати особисті якості екс-міністра Євгена Примакова, який сьогодні належить до лідерів та претендентів на пост президента у виборах 2000 року.

Російські військові та представники ВПК не можуть пробачити Україні «пакистанський танковий контракт». В інтерв'ю кореспондентові «ГУ» міністр оборони РФ маршал Ігор Сергєєв заявив, що йому важко зрозуміти, чому танк «ми створювали разом», а Київ не запросив пристати Москву на пай у торговому пакеті та не сповістив російську сторону щодо оборудки. Російські газові олігархи глухо гарчать з приводу того, що Україна сплачує за газові борги не «живими грошима», а стратегічними бомбардувальниками ТУ-160 і ТУ-90М.

Багато хто в Москві не приховує імперського торжества у зв'язку з тим, що перший — після перемоги на виборах — візит Леоніда Кучми — до Москви (хоча, як відомо, український Президент у російській столиці перебуватиме лише один день, а потім відправиться до Парижа і за океан). Теперішня зустріч — продовження «джинсової дипломатії». І у відносинах Москви та Києва після чергової «зустрічі без краваток» президентів Росії та України навряд чи щось зміниться.

Світлана ФІЛІМОНОВА.

Москва.

Проблема диспропорцій

У Києві відбулося друге засідання україно-румунської міжурядової комісії з питань забезпечення прав національних меншин. Одним з таких питань, яке й було обговорено на засіданнях, є шкільне. В Україні нині 97 румунських шкіл, де рідною мовою навчаються 25 тисяч учнів, а в Румунії — лише один український ліцей. «Це справді проблема, і ми відверто говоримо про неї нашим партнерам, — зазначив голова української частини комісії, перший заступник голови Державного комітету з питань національностей і міграції Володимир Трощинський. — Але, з іншого боку, ми враховуємо й позитивні тенденції: адже за часів Чаушеску українське шкільництво було там знищене повністю».

Ще одна диспропорція — це співвідношення кількості теле- та радіопередач мовою нацменшин. Знову ж таки не на користь румунських українців. Глава румунської делегації Крістіан Дьяконеску погодився з незадовільним станом щодо цього в Румунії, але зазначив: проблема полягає ще й у тому, що українці не проживають там компактно. Стосовно ситуації в Україні Дьяконеску заявив: румунську сторону задовольняє ситуація з телебаченням у Чернівецькій області, проте не задовольняє стан речей в Одеській.

Загалом учасники київських переговорів висловили задоволення конструктивним підходом обох сторін до розв'язання проблем нацменшин. Депутат румунського парламенту від української громади Вікентій Ніколайчук у розмові з кореспондентом «ГУ» зазначив:

— На мою думку, сторони розуміють потреби одна одної, отож справа просувається. Цього року ми змогли домогтися відкриття трьох радіопередач українською мовою в Яссах, Клужі та Тимишоарі. І хоча в кожному з цих місць ми маємо лише 15 хвилин на тиждень, та це — велика подія.

Щодо освіти, то, окрім іншого, проблемою є свідомість самих українців у Румунії. Нам доводиться виховувати батьків — щоб вони прививали дітям любов до рідної мови, спонукали їх до її вивчення. Отож ми намагаємося встановлювати тісні зв'язки з батьками. Думаю, у майбутньому питання зі школами буде розв'язано.

За фінансової допомоги держави Спілка українців Румунії (СУР) видає українською мовою газети «Наш голос» та «Український вісник», а останню ще й румунською. На жаль, цього року жодного разу не вийшла газета «Вільне слово», яка існує вже півстоліття. Вона на 30 відсотків фінансується Міністерством культури Румунії, а решту має докладати СУР. Але через те, що газета перебуває в певній опозиції до керівництва цієї організації, фінансування припинено...

Участь у роботі міжурядової комісії бере й народний депутат України Іван Попеску. Він прокоментував минулі засідання так:

— Хотів би відзначити один важливий, на мій погляд, момент. За пропозицією української сторони до складу комісії буде введено по два представники від самих національних меншин. А кого саме, визначатимуть не уряди чи їхні органи, а самі українці в Румунії і румуни у нас. Це дасть їм змогу безпосередньо порушувати свої проблеми перед комісією, тож робота останньої має стати ефективнішою.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Кожен присягає по-різному

(Початок на 2-й стор.).

У Східній Європі, де сильніші позиції парламентаризму, інавгурація є. Однак здебільшого відбувається перед депутатами. В Румунії та Польщі новообрані президенти складають урочисту присягу на спільних засіданнях двох палат парламентів. Від цієї традиції не відступають. А від інших — цілком.

Колишній польський президент Лех Валенса під час інавгурації у грудні 1990 року після виголошення офіційного тексту присяги додав від себе: «Допоможи, Боже!». Для тодішньої Польщі ця поправка була майже революційна, з огляду на недавню комуністичну історію країни. В пресі ще довго тривала дискусія, чи може президент так порушувати традицію. Зрештою парламент ухвалив рішення: під час інавгурації переможець виборів може додавати від себе вищезгадані слова. Але вже наступник Валенси — Александр Квасневський цим правом не скористався.

У Чехії та Словаччині — колись двох республіках єдиної держави — церемонії вступу президента на посаду зовсім не схожі. В Чехії інавгурація проходить у колишній резиденції монарха — Празькому Граді, у Владиславському залі, де колись відбувалися коронації. Нинішній глава держави Вацлав Гавел «виголошував обіцянку» там тричі: один раз — як президент Чехословаччини і двічі — як президент Чехії.

А от у Словаччині нещодавня інавгурація президента відбулася вперше і дещо імпровізовано, оскільки немає усталених традицій і в Конституції порядок складання присяги не описаний. Новообраного вітали в колишній філармонії — братиславському палаці «Редута». Після цього президент відвідав кафедральний собор Святого Мартіна та дав урочистий обід (на якому був присутній і Леонід Кучма). Словацький глава держави Рудольф Шустер також має прибути на інавгурацію українського президента.

У деяких державах (Греція, Ізраїль) не тільки інавгурація, а й саме обрання президента відбувається в парламенті.

У північноафриканській країні Алжир за конституцією присягу виголошують перед народом, у присутності високопоставлених державних осіб, які представляють усі гілки влади. Президент присягається на Корані і лише арабською мовою. В Основному Законі не сказано, де саме має проходити церемонія. Як правило, обирають якийсь офіційний зал. Нинішній глава Алжиру Абделазіз Бутефліка складав присягу перед народом в офіційній залі «Клуб ялинок», де до цього вже проходило кілька самітів і урочистих церемоній.

А от у Південній Кореї інавгурація відбувається просто неба. «Хоч би який великий був зал, він все одно не вмістить усіх бажаючих побувати на церемонії», — вважають корейці. Тому їхній президент, поклавши руку на Конституцію, виголошує присягу на великій площі біля парламенту. Присутні депутати, високоповажні гості та пересічні громадяни. Як правило, в Республіці Корея вибори та інавгурація припадають на зимові місяці. І хоча в Сеулі зими холодні, очевидці запевняють, що на урочистості біля парламенту збирається великий загал.

Надія БЕДРИЧУК,
Наталя ФІЛІПЧУК.

ЯВОРІВ: десять років у «зоні»

Через бюрократичну тяганину п'ять місяців випали з активної діяльності

Верховна Рада ухвалила закон про спеціальну економічну зону (СЕЗ) «Яворів» у районі, що розташований між Львовом і кордоном Республіки Польща. Мета експерименту, що триватиме 10 років, — подолання соціально-економічних і екологічних проблем шляхом активізації інвестиційної та інноваційної діяльності. Розповісти про становлення СЕЗ ми попросили керівника її адміністрації Олексія ГОРДІЄНКА.

— Олексію Валерійовичу, тривалий час районна влада била в усі дзвони з приводу ймовірної глобальної екологічної катастрофи на сірчаних родовищах і водночас, не надто розраховуючи на фінансову допомогу Києва, цілеспрямовано розробляла програму виходу із кризи. Нині вже відбулася презентація «зони». Чи можна підсумувати перші результати експерименту?

— Закон про спеціальну економічну зону було прийнято в січні, а її робочий орган створено лише в червні.

— Чому така розбіжність у часі?

— Бо лише в червні Кабмін прийняв постанову про порядок реєстрації інвестицій, а в липні набули чинності інші підзаконні акти. Тож через бюрократичну тяганину п'ять місяців випали з активної діяльності, і деякі інвестори, які мали значні кошти, не дочекавшись, внесли їх в інші проекти. Серед стратегічно важливих суб'єктів СЕЗ — автопорт «Краковець» — ворота в Західну Європу. Саме тут проходить транс'європейський транспортний коридор № 3 Берлін—Дрезден—Вроцлав—Львів, тож через Яворівщину проляже платна автомагістраль (зі збереженням безплатних шляхів) Львів—Краковець.

Підприємство «Градієнт» на вивільнених площах Яворівського ДГХП «Сірка» розгортає виробництво енергозберігаючих будівельних матеріалів. Інше підприємство — «Термопласт» — уже встановило обладнання для виробництва разом із польським партнером дахівки. Перспективний бізнес-план подало на розгляд підприємство «Український каменяр», яке планує обробляти тут рівненський та житомирський камінь для німецького ринку збуту. А німецька фірма-партнер має вже замовлення на наступні п'ять років. До речі, саме «Український каменяр» через бюрократичну тяганину втратив було реального інвестора. Нині зареєстровано шість суб'єктів СЕЗ, і ми робимо все можливе, щоб процес реєстрації був якомога простіший. Та поки що в Україну йдуть не дуже крупні інвестори. Найбільшим є китайська фірма «Лінь Мін», проект якої становить дванадцять з половиною мільйонів доларів США. Вона збудує теплиці, вирощуватиме овочі і ягоди для китайських ресторанів. Плановано також збудувати центр нетрадиційної медицини, торговий центр та готельний комплекс. Загальний обсяг інвестицій ЗАТ «Автопорт-Краковець—Глонік» становить 4,8 мільйона доларів США. Вже освоєно близько двох мільйонів. До будівельних робіт залучено в районі близько ста спеціалістів, транспортні засоби місцевих підприємств. Використовується продукція підприємств будівельної індустрії району. Сума більшості проектів — від 500 тисяч до мільйона доларів США.

— Неважко здогадатися, що український інвестор і таку суму не потягне...

— Мінімальна вартість проекту — 500 тисяч доларів США — не означає, що підприємство має вкласти ці гроші відразу. Закон не обумовлює чітких строків, тож початковий капітал може бути значно менший.

— Оскільки «зона» межує з Польщею, мабуть, найбільший інтерес до неї виявляють наші найближчі сусіди?

— Тут проглядає цікаве трансформування інтересів: учорашні торгові партнери тепер бачать перспективу вкладення своїх грошей у саме виробництво. Суб'єктами «зони» хочуть стати україно-польські підприємства «Снєжка-Україна» (виробництво фарби, клею, лаків), «Європласт» (виробництво труб із поліхлорвінілу). Зацікавилися «зоною» і росіяни: пропонують виробництво електроенергії на базі потужних котелень «Сірки».

— Чи збулися надії мешканців Яворівщини на нові робочі місця?

— СЕЗ лише розпочала свою роботу, але вже сьогодні на будівництві автопорту працюють місцеві фахівці із ВАТ «Яворівбуд», у Новояворівську відкрили відділення банку «Євроцентр» і т. ін.

— А які функції покладено на адміністрацію як робочий орган спеціальної економічної зони?

— Поки що ми змушені активно вести роз'яснювально-рекламну роботу, розтлумачуючи зацікавленим сторонам усі нюанси діяльності СЕЗ. Бо часом до нас приходять із пропозиціями на взірець: ми у вас зареєструємося, а працюватимемо в іншому місці. А процес реєстрації має кілька етапів. Спочатку підприємство реєструють як суб'єкт підприємницької діяльності на території району, потому в державній адміністрації розглядають і реєструють бізнес-план, а вже тоді реєструють суб'єкт СЕЗ. Після цього ми надаємо інформацію про підприємства митним органам, податківцям та слідкуємо за тим, щоб пільги справді були. А нещодавно провели на митниці нараду із суб'єктами СЕЗ та звернулися до Кабміну з пропозиціями щодо максимального спрощення перевезень. Це тільки окремі аспекти нашої роботи.

Розмову вели Оксана ТЕЛЕНЧІ, Сергій ЛАВРЕНЮК.

Львівська область.

Другий постулат Канта,

або Віртуальний інтелект для електронного фантома

Наука

Довідка «ГУ»

Інститут проблем штучного інтелекту засновано 1989 року. Вищі інстанції: Національна академія наук, Міністерство освіти України. До структури інституту входять ліцеї, розташовані в Донецьку і Дружківці, працює базове професійно-технічне училище.

У ректора Інституту проблем штучного інтелекту, доктора фізико-математичних наук Анатолія Шевченка час розписано буквально по хвилинах, і кожна має певне значення й сенс. Якщо робочий графік зобразити в електронному вигляді, матимемо динамічну лінію зубцями-піками вгору-вниз. Так працює добре відлагоджена кібернетична система. Тут не люблять красивих фраз і цінують уміння робити справу, а емоцій навчають машину.

Адже сутність головного й концептуального завдання, над яким працює інститут, полягає у створенні штучної(!) особистості. За задумом донецьких науковців цей «конструкт» повинен оптимально відбивати інтелектуальні можливості людини-творця, а отже — мати «тіло», «душу», «дух». Учений секретар інституту Іван Сальников показує фотознімки, ескізи олівцем.

— Оцього «хлопчину» вигадали японці, а такою ми бачимо власну модель універсальної штучної особистості.

Зовні всі «УШО» схожі на звичайнісіньких роботів.

— Так, роботи, — посміхається І. Сальников, — але тільки нового, високотехнологічного покоління, — і пояснює: якщо ми конструюємо «ШО» як реальний агрегат, здатний «перетравлювати» інформацію і, до того ж, виконувати певні операції, ми виготовимо робота з достатньо розвиненим інтелектом, який імітує біологічно функціональну живу машину — людину. З природною поведінкою, з органами почуттів, апаратом руху і опори, аналізатором інформації. Якщо ми конструюємо «ШО» як віртуальну машину для самої лише переробки інформації, тоді наш «конструкт» всі свої органи та елементи лише імітує у формі зображень. Приміром, такий робот максимально точно моделює роботу людського мозку, за структурою і всіма функціями існує в інформаційному середовищі.

— Інакше кажучи, маємо справу з фантомом?

— Саме так. Віртуальний інтелект може вільно переміщуватися каналами зв'язку і перебувати одночасно в різних точках простору.

І. Сальников розвиває тему духовності «людиномашини» і як доказ від протилежного демонструє модель абстрактної антитези — певний хаотичний «деструкт», набір металевих фрагментів найрізноманітнішої форми. Сам він також по-своєму парадоксальний. Друкує на допотопній друкарській машинці, а поряд — комп'ютер останньої марки, потім витягає звідкілясь звичайну дерев'яну рахівницю і, клацаючи кісточками, з посмішкою зауважує: «Жодний найсучасніший робот, і японський також, цього не вміє; щоб виконати таку, здавалося б, найпростішу операцію, треба мати хоча б задатки інтелекту». «Ну а ваш зможе?» «Як мінімум», — закінчує І. Сальников.

Душа трудитися повинна, цей інтелектуальний посил буде вписано в «характер» майбутнього робота-фантома. А поки що творці вкладають у нього власну душу й професіоналізм.

— Ми істотно розширили тезаурус сприйняття, —коментує науковий співробітник відділу фундаментальних проблем розпізнавання мовних образів Олег Дорохін, —тепер наш «УШО» «розуміє» понад 1000 слів.

Доктор наук Владислав Шелепов тут же влаштовує експрес-експеримент: з навмання названих слів електронний аналізатор складає окремі речення, виправляє текст, виконує команди двома мовами, потім дублює їх голосом. Робот, який уміє говорити, повинен уміти й бачити?

— «Очі» фіксують кожний об'єкт, який потрапляє в поле зору, і «УШО» в автономному режимі обчислює всі параметри, кут, відстань, — пояснює начальник відділу розпізнавання зорових образів Костянтин Нюнькін, —точнісінько так само, як це робимо ми.

— Вже нині ці властивості електронного «характеру» можна використати для виготовлення продукції високих технологій, суднобудування, авіації, землекористування. Принцип штучного інтелекту дозволяє з успіхом розробляти і впроваджувати в комплексі найрізноманітніші системи програмного, технічного і методичного забезпечення. Так, одна з них призначена для проведення фоноскопічних досліджень звукової обстановки, магнітних записів мовлення і, крім усього іншого, може побудувати соціально-психологічний портрет того, хто говорить. Чим не допомога в роботі експерта-криміналіста! А система автоматичного розпізнавання лугогенності типу «Круїз» з успіхом застосовують у медицині. Лікар тепер зможе об'єктивно поліпшити якість досліджень ультразвукової діагностики.

Сергій Мащенко, начальник відділу дослідних конструкторських розробок, показує в дії індикатор випромінювання моніторів «Інтелект-3». Прилад підключають до комп'ютера, і програма обслуговування сама визначає електронний порт. Вся операція займає кілька секунд, і на міні-екрані висвітлюються показання величини магнітної і електричної складових поля і, до того ж, розрахунок допустимого часу опромінювання на робочому місці.

— До програми закладено дані новітнього шведського стандарту, — зазначає С. Мащенко.

А от комп'ютерний тест «Полстар» вміє здійснювати загальний рівень людського інтелекту і містить 100 філологічних, графічних, числових та комплекс інших задач для перевірки ерудиції.

Всього близько 20 найменувань налічує «розумна» продукція інституту. В цьому списку гідне місце посідають нові навчальні й науково-популярні програми, підручники, записані на дисках. Нині Інститут проблем штучного інтелекту одержав визнання і статус вищого навчального закладу. До планів включено дисципліни: теорії розпізнавання звукових і зорових образів, комп'ютерні технології в медицині та біології, а на факультетах працюють кафедри штучного інтелекту, інформаційних систем у менеджменті, технічної інформатики, іноземних мов, математики, філософії та релігієзнавства. Інститут з високою техногенною концепцією і релігія — чи сумісні це речі?

— Інтелект передбачає духовне начало, а хіба можлива духовність без релігії? — ділиться думкою А. Шевченко. — Тут у мене професіональна солідарність з Кантом. У кожній релігії філософ виділяв три головні ідеї. Віру в сотворіння світу, свободу людської волі, безсмертя душі. Мені ближчий другий постулат, я вірю, що лише воля людини спроможна вивільнити творчі сили інтелекту й розуму.

Коли виникла ідея створення такого інституту? В середині 80-х. А може, й раніше, коли юний випускник технікуму А. Шевченко служив у військах протиповітряної оборони і там не на жарт захопився радіофізикою. У операторів засобів наведення ППО є поняття «вести ціль». Відтоді «веде свою ціль», не зраджуючи раз обраній. Закінчив університет і працював за спеціальністю, кандидатську захистив з надзвичайно цікавої теми про локаційні системи виявлення нерозпізнаних літаючих об'єктів, потім очолив університетську лабораторію — спеціальне конструкторське бюро, тож нинішній інститут, без перебільшення, створював «з нуля». Протягом років зумів зібрати колектив чудових науковців-практиків, а звання і вчені ступені він одержував заслужено, так само, втім, як і повагу колег. Ректор академічного інституту, професор, доктор фізико-математичних наук, в активі якого понад 300 наукових публікацій за кордоном. І все-таки головна висота, вважає Анатолій Шевченко, ще попереду.

Віктор АЛЕКСАНДРОВ.

Донецьк.

Спонсор «ГУ»

Чотири капелюхи і каприз

Механізатор Іван Ганкович із села Осою в Іршавському районі, який уже більш як сорок років оре, сіє, збирає врожай, виграв приз — капелюха. Та такий капелюх, запевняють горяни, що механізатору заздритиме тепер навіть їхній знаменитий земляк народний артист України Іван Попович.

Капелюхи для передплатників запропонував голова правління відомої далеко за межами країни фабрики фетрових головних уборів «Хуст» Іван Луп'як. Знав керівник, що не верховинець той, хто не має справжнього капелюха.

Власником другого капелюха став постійний читач «Голосу України» Степан Демко із Тячівського району. А два жіночі капелюхи дісталися нашим передплатникам Марії Прясі з Міжгір'я та Марії Кулаковій з Ужгорода. Пані є пані. Вони забажали, щоб капелюхи для них були виготовлені за персональним замовленням. Тож вибрали для себе і фасон, і колір, а фабрика пообіцяла їхні смаки вдовольнити.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

У номер

Як нам облагодити... Кабмін

А разом з ним і все економічне життя у країні

Саме так міг бути прочитаний підтекст розширеного засідання правління Української спілки промисловців і підприємців, яке відбулося минулої суботи в Києві. Присутніх спостерігачів і журналістів цікавила позиція глави УСПП, першого віце-прем'єра Анатолія Кінаха, чия кандидатура на пост прем'єра нового уряду кулуарно обговорювалася багатьма. Проте Кінах висловився однозначно про безумовну підтримку рішення Президента Леоніда Кучми щодо кандидатури глави уряду. «Позиція наша конкретна, — наголосив він, — про неї знає прем'єр. Відповідне оформлення вже підготували». Анатолій Кінах також жорстко застеріг колег від помилкових і поквапливих дій, нагадавши про те, що кожна фраза зі стін УСПП має у ділових і громадських колах великий резонанс. Тому найдоцільніше буде спрямувати всі сили й увагу не на безплідні декларації й припущення, а на конструктивну роботу зі зміцнення й просування курсу реформ.

«Після політичного результату виборів увесь світ чекає від гілок влади в Україні радикальних заходів з просування не лише усього спектра структурних економічних реформ, а й із подолання того негативу, що вже проявився у ході реформ», — зазначив президент УСПП. Тому ніякої ейфорії бути не може. За перемогою, в яку УСПП вніс чималу лепту, — дуже серйозна, важка, копітка робота. Країні, як відомо, належить давати відповідь кредиторам, а за основними економічними показниками ситуація жахлива. Обсяг валового внутрішнього продукту у грошовому обчисленні майже у два рази менший від кредиторської заборгованості. У цілому за 10 місяців вона становила вже 219,8 млрд. грн., у тому числі між підприємствами — 192 млрд. грн. На 12% у порівнянні з минулим роком скоротився експорт. І хоча до зведеного бюджету у січні—вересні надійшло 22,3 млрд. грн., або 95% до плану, це все, як кажуть, прибуток на папері — векселі, взаємозаліки. Реальні доходи населення знизилися майже на 10%.

Без революцій і переворотів

Ніяких приголомшливих чудодійних рецептів перелому ситуації на краще промисловці й підприємці не обговорювали. Можна сказати, усі заходи, названі А. Кінахом і записані до постанови як головні напрями роботи на майбутній рік, мусирували у спілці протягом усіх останніх років. Це — і розв'язання проблем податково-фінансової сфери (більшості підприємств практично перекрили доступ до банківських кредитних ресурсів для поповнення обігових коштів і здійснення інвестиційних, бізнес-програм, а тиск податківців губить на корені будь-яку ініціативу), це і скорочення бюджетного дефіциту, і підвищення ефективності управління переданими державними корпоративними правами на приватизованих підприємствах, і стимулювання конкурентоспроможності виробництв, розширення ринків збуту... Загалом нічого нового, крім хіба що одного. Роль уряду, Верховної Ради й держави в цілому промисловці й підприємці вбачають не у дріб'язковій опіці їхньої фінансової й господарчої діяльності, а в виробленні стабільних і зрозумілих «правил гри» на єдиному економічному полі. У цьому зв'язку всі, звичайно ж, з надією дивляться на лідера УСПП, який добре знає проблеми вітчизняної промисловості й кревно зацікавлений в їх розв'язанні. Хоча б заради підтвердження правильності власних неодноразово вже розроблюваних планів виходу з кризи.

Тому той, хто буде зараз ініціювати велике перетасування в уряді чи взагалі порушувати питання про його зміну, ризикує накликати на себе підозри як любитель ловити рибку саме у каламутній воді. Як ніколи важливо, нарешті, роздивитися цю вічно невловиму нитку переходу від планів до справи.

✔ Фотофакт

Святом для дітей та молоді з різними фізичними вадами став всеукраїнський фестиваль творчості «Повір у себе». Кращі роботи учасників фестивалю представлено на виставці, яка відкрилася в столичному палаці мистецтв «Український дім».

Фото Володимира ФАЛІНА (ДІНАУ).

Розвиток без науки

Відкритий лист

Президентові України Л. Д. КУЧМІ,
Голові Верховної Ради України О. М. ТКАЧЕНКУ,
Прем'єр-міністрові України В. П. ПУСТОВОЙТЕНКУ,
віце-прем'єр-міністру України В. П. СЕМИНОЖЕНКУ,
міністрові фінансів України І. О. МІТЮКОВУ

Шановні панове!

Усі ви в різний час довели до відома наукової громадськості країни ваше ставлення і погляди щодо пріоритетності, видатної ролі та доленосного значення науки в безпеці, майбутньому розвиткові та поступі України в XXI столітті.

Треба віддати вам належне і в тому, що всі ви величезною мірою причетні до розробки, прийняття та оприлюднення низки документів державної ваги (законів, указів, постанов і розпоряджень), що фіксують статус, установлюють рейтингове значення в суспільстві, первісність і, коли хочете, первісність державних наукових програм, самої науки та людини, яка працює на її ниві.

З вашою добровільною допомогою і не без вашої ініціативи законодавчо прийнято порогове значення рівня державного фінансування науки (1,8% від ВВП), окреслено динаміку виходу на цей рівень, наприклад, 1,35% від ВВП 2000 року, не раз продекларовано, що ці показники мінімально необхідні для бодай якого-небудь існування науки за умов і під час економічної кризи.

Віддаючи данину всім цим прагненням, деклараціям і державним намірам, ні на мить не сумніваючись у щирості, честі та благородстві високих державних умів, вважаю за необхідне ознайомити лідерів древа влади, що так рясно розрослося останнім часом, з нинішніми реаліями науки, яка ледве дихає на ладан. Вам, безперечно, відомо, що витрати на науку в держбюджеті-99 було заплановано на рівні 0,41% від ВВП, але і їх у процесі виконання бюджету було скорочено піклувальниками про науку з Кабінету Міністрів на 23,02%, що ще раз свідчить про пієтет, з яким чиновники ставляться до статусу захищених бюджетних статей.

Дії виконавчих структур влади і так зване неухильне «зростання» ВВП призвели до досягнення вражаючих результатів в оплаті праці науковців: середня зарплата вченого Національної Академії наук України досягла 186 грн. на місяць, що еквівалентно оплаті праці його західного колеги за одну-дві години роботи.

Висновки про престижність і пріоритетне значення наукової діяльності зробити не важко, порівнявши оплату праці вченого із середніми показниками зарплат службовців податкових структур (283 грн. на місяць), працівників торгівлі (292 грн. на місяць), держслужбовців (320 грн. на місяць).

Вивчення проектних пропозицій держбюджету-2000 не дає, на жаль, вагомих підстав для якихось висновків про позитивні зрушення, що мають відбутися у ставленні влади до науки. Наприклад, обсяг запланованих витрат на фундаментальні дослідження становить 99 млн. грн., що цілком порівнянно з витратами на утримання Держкомітету статистики (88,5 млн. грн.), а сума всіх запланованих на 2000 рік витрат на функціонування Національної Академії наук (170,8 млн. грн.), Національного космічного агентства України (112,7 млн. грн.), Держкомітету України з питань науки та інтелектуальної власності (90,7 млн. грн.) порівнянна, в першому наближенні, з витратами за внесками до бюджету ООН та інших міжнародних організацій (311,7 млн. грн.).

Зрозумійте правильно, я не противник міжнародної активності України, але, погодьтеся, що такий збіг цифр висвічує з деякими перекрученнями таку цінну думку одного з вас: «Країна без науки — країна без майбутнього».

Хотілося б ще раз нагадати вам, що заплановані на 2000 рік витрати на науку в проекті держбюджету, подані Кабінетом Міністрів на рівні 0,33% ВВП, поступаються перед раніше продекларованими намірами досягти 1,35% ВВП майже в чотири рази. Це нагадування не так пов'язано з докором, як з констатацією того, що в 2000 році на нас чекають подальше руйнування науки, загибель наукових шкіл, еміграція, крах усього того, що створювалося натхненною працею багатьох поколінь вітчизняних учених, нарешті, оплата праці допоміжного персоналу наукових установ у розмірі 50% від посадового окладу, а наукового співробітника — 70%.

Шановні панове! В усіх країнах влада і громадянське суспільство взаємодіють на основі своєрідних домовленостей, втілених у закони, порушувати які не дано нікому. Саме дотримання та цілковите виконання законів є показником стабільності, виключає напруженість, конфліктність, антагонізм і, як екстремум, — катаклізми.

Недостойно, негоже, просто неприпустимо для влади відступати від нею таки взятих на себе і закріплених законами зобов'язань, визнаючи тим самим свою неспроможність. Зрештою, 1,3% ВВП на науку — не великі гроші, зате який великий прецедент точного виконання зобов'язань бодай для початку, за одним пунктом, бо хоч би яка була довга дорога, вона все одно починається з одного малого кроку.

Проект бюджету — у роботі. Виправити — не пізно. Бо виправляти потім становище в нашій науці, в суспільстві, позбавленому розвитку науки, — неможливо. Неграмотних ніхто не навчає безплатно.

Костянтин СИТНИК,
голова підкомітету Верховної Ради, академік НАН України.

Дмитро Понамарчук — прес-секретар В'ячеслава Чорновола назавжди

5 грудня на виборчому окрузі № 67 відбудуться вибори депутата Київради замість того, що вибув. «Вибулим» є міський голова Олександр Омельченко, якого кияни дружно обрали мером 30 травня цього року. Кандидують по цьому округу в Харківському районі столиці 9 осіб. Серед них — Дмитро ПОНАМАРЧУК, головний консультант секретаріату депутатської фракції Руху (Удовенка) у Верховній Раді України.

Кожна людина має свої особливості. Зосереджені переважно на власній персоні, ми рідко схильні помічати ці особливості, а тим більше, якщо вони належать до розряду морально-етичних, виняткових, феноменальних. На жаль, частіше ми спрощено сприймаємо наших сучасників. Проте серед них чимало непересічних особистостей.

Стосовно Дмитра Понамарчука, я переконана, можна говорити про кілька його феноменів. Він належить до тих людей, про яких згадують у будні й на свята. Адже один із його феноменів — бути потрібним своїм колегам і в радості, коли Дмитро як ніхто інший може втішатися твоїм успіхом, і у хвилини скрути, коли він не тільки розділить горе, а й обов'язково знайде необхідну ноту душевної підтримки, надасть практичну допомогу.

Пригадую період його депутатства 1990—1994 років у Старокиївській райраді Києва. Тоді він, прагнучи допомогти людям, перетворив секретаріат Руху на громадську приймальню, до якої постійно йшли його виборці. Він усім давав раду: почали «підтягуватися» і мешканці інших районів...

Інший спогад — про вчинок Дмитра, який можна віднести до розряду героїчних, хоча сам він його таким не вважає. У 1996 році, коли лукашенківська диктатура почала розправу над молодою білоруською демократією, постала потреба таємно вивезти з Мінська лідера Білоруського народного фронту Зянона Позняка. В'ячеслав Чорновіл доручив цю справу Дмитру Понамарчуку. Незважаючи на ризик, «операція» була проведена блискуче.

Історію стосунків В'ячеслава Чорновола і Дмитра Понамарчука можна віднести до розряду феноменальних, адже українська політична практика не знає аналогів таких тривалих і щирих стосунків між лідером партії і його прес-секретарем. Справді, вони були партнерами в політиці й друзями в житті.

Дмитро згадує: «Моє безпосереднє знайомство з В'ячеславом Чорноволом відбулося у липні 1991 року, коли я почав працювати його прес-секретарем. Перший раз і назавжди я захопився Чорноволом у зв'язку з подіями, що розгорнулися навколо несподіваного приїзду в Україну президента США Джорджа Буша 1 серпня 1991 року. Опозиційна Народна Рада мала виголосити у Спілці письменників заяву у відповідь на виступ пана Буша у Верховній Раді. Її текст було розраховано на значний міжнародний резонанс. Заяву зачитав тодішній голова Руху Іван Драч. А В'ячеслав Чорновіл також виступив —це був дуже сильний експромт. Тоді я зрозумів, що з такою людиною можна працювати».

Дмитро Понамарчук має ще один феномен — хист прес-секретаря. Власне, він був піонером у справі створення в незалежній Україні інституту прес-секретарів. І сьогодні я підтверджую своє висловлювання 1994 року, коли назвала Дмитра найкращим прес-секретарем в Україні. Лише змушена додати, що він залишився вірним В'ячеславу Максимовичу до кінця.

На переконання Д. Понамарчука, 25 березня цього року трапилася для України катастрофа. Несподівано, на ходу, як і провіщав сам В'ячеслав Максимович, зупинилося гаряче серце кращого з українців, якого нам сьогодні так не вистачає. Пригадалося, як за місяць до аварії, коли рухівці «кололися», Дмитро твердо сказав мені: «Я буду з Чорноволом до кінця». Звичайно, він мав на увазі політичну співпрацю...

І сьогодні, уберeжений від загибелі (він був у тій машині), Дмитро Понамарчук активно діє. Тому не випадкове його рішення балотуватися до Київради. Адже з Києвом пов'язано все його життя журналіста і політичного діяча. Тут він згуртовував навколо себе колег-демократів, влаштовував пікетування, був організатором рухівських демонстрацій і походів. Тут він на День Києва ініціював імпровізовані політичні шоу. Тут він у Старокиївському районі організував допомогу пенсіонерам — безкоштовну роздачу овочів напередодні зими. Звичайно, він був не один, а з рухівськими організаціями, які в особі Дмитра завжди мали «генератора ідей».

Програма кандидата в депутати Київради Дмитра Понамарчука дуже конкретна. Як досвідчений ідеолог і практик, він знає, з чим треба йти до людей і як їм допомогти. Він приваблює внутрішньою енергією, переконаністю, порядністю, дотриманням слова. «Я ніколи не давав себе зневажити або переслідувати, — каже пан Дмитро. — Деякі люди просто не знають, що лише готовність виявити протест може принести більший результат, ніж пошук компромісу». Так він думає і діє.

На його думку, столичний депутат — це двічі депутат, а тому й планує працювати за двох. Він прагне, щоб киянам було добре і затишно, щоб мав щасливе майбутнє і його син В'ячеслав — корінний киянин, хрещений у церкві Миколи Набережного 30 травня 1999 року на День Києва.

Ніна ХАРЧУК,
заслужений журналіст України.

Вибір, якому немає альтернативи

Виповнюється чергова річниця проведення референдуму про проголошення незалежності України та перших виборів Президента

Точка зору

Безперечно, справді вікопомні дати можна повною мірою оцінити лише з перебігом часу. Про 1 грудня 1991 року, про значення цієї дати в історії українського суспільства, про перспективи розвитку нашої країни на шляху до демократії та цивілізованої державності — бесіда з головою фракції Народно-демократичної партії у Верховній Раді України Олександром КАРПОВИМ.

— Олександре Миколайовичу, з позиції того шляху, який пройшла незалежна Україна, як ви могли би оцінити події початку грудня 1991 року?

— Справді, оцінити будь-яку подію, тим паче таку глобальну, можна тільки через певний проміжок часу. Навіть вісім років недостатньо для остаточних висновків. Але про деякі говорити потрібно. Те, що 1 грудня 1991 року в історії України і для України, для її майбутнього сталася подія непересічна і у внутрішньополітичному, і у міжнародному, і в суспільно-історичному відношеннях, важко заперечити навіть затятим «інтернаціоналістам-заєдінщікам». Образно кажучи, 1 грудня 1991 року весь український народ був по один бік барикади, адже за незалежність проголосували понад 90 відсотків громадян. Звісно, це не означає, що всі бачили розвиток нашої держави однаково, але в незалежності воліли і праві, і ліві. То був єдиний порив, але навіть тоді закладалося різне розуміння подальшої побудови держави.

Нині у виразників кожної політичної течії є можливість подивитися, як спрацювали ті завдання, що ставилися перед проведенням референдуму. Окрім цього, варто дивитися й у перспективу, адже восьмимільтними кроками справа не закінчується. Щодо лівих, які нині досить часто виступають проти самої державності, і щодо їхнього електорату, то вони також мають певну логіку. Вісім років тому багато людей могли голосувати не за переконаннями, а через певну розгубленість (дуже вже стрімко розгорталися події), через острах перед майбутнім, зрештою, просто «за компанію». А коли минув час, а поліпшення соціально-економічних умов не сталося, виникли сумніви у правильності вибраного шляху, і дехто почав озиратися назад. Тобто логіка розвитку політичних сил довела: рано чи пізно вони повертаються до своїх початкових засад, що й сталося з українськими лівими.

— Щодо результатів всеукраїнського референдуму у стінах Верховної Ради нині можна почути доволі суперечливі думки. Часто ставиться під сумнів навіть правочинність прийняття Конституції України. Наскільки мають під собою підстави такі висловлювання?

— Почнемо з того, що у 1996 році, коли ухвалювався Основний Закон, уже існувала відповідна позиція лівих сил. Саме вони й намагалися блокувати прийняття Конституції. І справа не лише в тому, що комуністам не подобалися основні її принципи. Просто дехто з лівих уже тоді намагався трактувати результати референдуму по-своєму — не як бажання українського народу жити у незалежній державі. Хоч би як там було, а з правової точки зору жодних підстав для того, щоб ставити під сумнів результати референдуму і прийняття Конституції, немає. Це не означає, що я ідеалізую наш Основний Закон. Він далеко не досконалий хоча б тому, що в ньому не вдалося навіть теоретично створити дійового механізму для співпраці гілок влади.

Сьогодні багато розмов ведеться довкола створення в Україні двопалатного парламенту. Думки висловлюються різні, інколи прямо протилежні чи навіть взаємовиключні. Для обгрунтування своїх позицій залучають посилання на історичний досвід інших країн, але робиться це часто-густо вибірково, на свою користь. Так, справді, 35 країн, де парламенти однопалатні, є унітарними. Але ж із 36 країн, де функціонують двопалатні парламенти, 18 — федерації, а інші 18 — теж унітарні.

Я не закликаю до створення двопалатного парламенту в Україні з порога, бездумно, тільки заради створення цієї інституції як такої. Але те, що за таких умов закони стануть стабільніші, виваженіші, менше заполітизовані, — однозначно. Крім того, тим чином буде створено механізм для врахування інтересів регіонів, а не для розривання України, як дехто це стверджує.

А що ми маємо сьогодні? Будь-який закон постійно є заручником чи то політичної заангажованості, чи то настроїв, чи навіть арифметичної присутності в залі у відповідний момент депутатського корпусу. Один із численних прикладів на цю тему — «апофігей» із прийняттям «на марші» численних поправок до закону про вибори Президента. Разом з тим у методологічному та загальнополітичному плані зрозуміло, що при двопалатному парламенті навіть за відсутності більшості ухвалювати дійові документи надзвичайно складно. Це —по-перше, а по-друге, про конструктивну взаємодію та взаємну відповідальність гілок влади годі вести й мову. Не випадково у конституціях більшості країн закладено норму, яка передбачає, що в разі неможливості створення більшості в парламенті він розглядається як недієздатний і розпускається. І це право надається Президенту.

— Український народ уже тричі обирав Президента. Наскільки виправдано, з позиції розвитку нашого суспільства, існування цього інституту?

— На жаль, люди часто вважають, що інститут президентства і виконавча гілка влади — це одне і те саме. Можливо, тому, що не дуже уважно читають текст Конституції, можливо, з інших причин. За Основним Законом держави Президент є найвищою посадовою особою в державі, гарантом Конституції і арбітром нації. А вищим органом виконавчої влади є Кабінет Міністрів. У нас є законодавча влада, є виконавча влада, є судова влада. А Президент фактично є важливим елементом, який сприяє гармонізації взаємодії, він повинен створювати умови для конструктивної співпраці гілок влади. Історичний досвід багатьох країн свідчить, що перехід від однієї системи розвитку до іншої через парламентську республіку, про що у нас ведеться дуже багато розмов, принципово неможливий. Візьмемо конкретний приклад нашої Верховної Ради: немає стабільної більшості ні однієї, ні іншої політичної сили, представлено різні політичні вектори. Залежно від того, який з векторів має можливість формувати виконавчу владу, можемо мати ту чи іншу тенденцію у розвитку країни. Звісно, це перебуває в суперечці з історичними завданнями перехідного періоду, які мають бути вирішені. Жодна із країн через парламентську республіку такі істотні кардинальні реформи не здійснювала. Як правило, в таких випадках спостерігається або різке посилення виконавчої влади або, там де є інститут президентства, зростання сили останнього.

— А що могло відбутися, якби не було започатковано діяльність інституту президентства?

— Те, що відбулося, свідчить передусім про наявність у суспільному розвитку певних домінуючих тенденцій, які призвели до певної політичної події, до формування певного історичного явища. Тенденції, поштовх до створення нового інституту державного управління виник задовго до 1 грудня. Згадаємо, ще за часів існування УРСР фактично функції глави держави виконував Леонід Кравчук: після 24 серпня 1991 року і до моменту обрання першого Президента спеціальним Законом України парламент офіційно надав ряд суто президентських функцій Голові Верховної Ради України. Цікаво, що періодичні конфлікти між керівником парламенту (читай — главою держави) і депутатським корпусом до 1 грудня 1991 року були передісторією наступних недоречностей у стосунках між президентами і парламентами вже в наш час. Отже, запровадження інституту президентства — це реакція на логіку суспільного розвитку, а зовсім не результат бажань конкретної особи зосередити у своїх руках всю повноту влади у державі.

— У чому причини частих конфліктів, що виникають між Президентом і парламентом? Чи існують шляхи подолання цих суперечностей?

— Причини конфліктів між Верховною Радою та Президентом, як інститутом державної влади, треба розглядати в декількох площинах. Передусім — це юридично-нормативний аспект. Конституція, як уже було сказано, технологічно не вирішила багатьох проблем взаємовідносин між гілками влади. А з 68 конституційних законів, які необхідно було прийняти на розвиток Конституції, на сьогодні кінцево прийнято Верховною Радою тільки 10. Немає потрібної кількості нормативних документів, які регулювали б функції та діяльність виконавчої та законодавчої влади, повноважень Президента, його адміністрації, показували баланс у цих функціях. Це стало умовою, що суб'єктивні устремління певних людей у політиці падають на не врегульоване правове поле, що дає непередбачливі плоди. Однак навіть створення нормативної бази не дуже швидко сприяє розв'язанню проблем, оскільки для цього треба налагодити механізм взаємодії гілок влади. Хочу додати, що у нас досі діє інерція політичного мислення. Керівники нашого парламенту дуже хотіли б перетворити Верховну Раду та її Президію на щось подібне до ЦК КПУ з його Політбюро. Нормально, коли президентський та парламентський вектори діяльності влади працюють в одному напрямі, тоді ці конфлікти не є антагоністичними, що ми спостерігали у взаємодіях першого Президента Леоніда Кравчука і тодішнього голови парламенту Івана Плюща. До цього слід додати, що при загальній розмитості та невизначеності політичних сил у парламенті роль людини, яка очолює Верховну Раду, стає набагато сильнішою. В цьому йому допомагає опора на величезний апарат законодавчого органу. Наші керівники парламенту часто забувають, що вони не керівники акціонерних товариств закритого типу, а організатори роботи представницької структури влади.

Наявність різних за напрямом векторів у політичному житті країни ще раз підкреслює особливу важливість інституту президентства як вирішального механізму поступу вперед.

— Ви говорили про існування в парламенті різних політичних сил. Але ні для кого не є таємницею, що на результати діяльності законодавчого органу впливають не тільки всім відомі політичні сили, а й певні групи впливу, які своєю діяльністю фактично розривають Верховну Раду, заважають її роботі?

— Ми фактично повертаємося до початку нашої розмови, оскільки саме подія, що відбулася в 1991 році, а саме референдум та обрання першого Президента, мали історичне значення. Тоді були започатковані певні підвалини створення юридично-нормативної бази для розбудови держави. Вони створювали умови для перспективного розвитку України. Але слід визнати: соціальної бази для швидкого поступального розвитку України в цивілізованому напрямі ми не мали у повному обсязі. Були настрої, були відповідні бажання, їх необхідно було забезпечувати. За цей час політичні сили за відсутності соціально-економічного базису працювали стихійно. Це нагадує ситуацію багатьох європейських країн XIX століття. Процес ішов через схему первісного накопичення капіталу, розстрільного перерозподілу. Ми пройшли цей шлях швидше, ніж вони. Але жити в такий складний, навіть порівняно з іншими короткий проміжок часу важко, бо це роки нашого життя. І тоді, і тепер спочатку виникали економічні групи, потім те, що ми сьогодні називаємо кланами. Останні ведуть між собою виснажливу боротьбу, далеко не цивілізованими засобами, за власність, сфери впливу, джерела надприбутків, залучаючи на свій бік певні державні інституції. Еволюціонуючи, вони, іноді навіть проти власної волі, за потреби, створюють собі так званий «політичний дах». Виникають політико-економічні холдинги. І лише після цього ці групи та клани починають усвідомлювати, що краще, цивілізованіше, дешевше створити умови для існування нормальних державних інституцій, які гарантували б стабільні умови розвитку. Ні обійти, ні перестрибнути через загальносвітові закономірності руху на цьому шляху нікому ще не вдавалося. Процес за відповідних умов можна тільки прискорити. На мій погляд, сьогодні, після виборів Президента, така можливість у нас є. А це означає, що від того, як швидко ми вирішимо питання створення ефективної влади ефективного управління, юридичного забезпечення механізму їх діяльності і взаємодії, залежить наш поступальний і швидкий рух уперед.

Досвід восьми років свідчить: події 1 грудня 1991 року стали початком шляху, який є історично закономірним, виправданим, перспективним, і пролягає він у руслі поступального розвитку світової цивілізації. Вони зафіксували тенденції, які попередньо виникли в українському суспільстві, окреслювали напрями розвитку держави та суспільства. Перед нами завдання історичної ваги — реалізувати на практиці веління часу, веління історії.

Розмову вели Олександр ГОЛОВКО та Ярослав ГАЛАТА.

Президент удруге повертає закони

Президент України Леонід Кучма знову скористався правом вето щодо затвердженого Верховною Радою закону «Про правовий режим воєнного стану» і запропонував нову редакцію 7 статті, де зазначається, що воєнний стан на всій території країни або в деяких її регіонах скасовується указом Президента на пропозицію Ради національної безпеки та оборони. В прийнятому ВР законі з пропозицією про скасування воєнного стану до Президента може звернутися також Верховна Рада.

Президент повернув на доопрацювання в парламент також закон «Про порядок направлення підрозділів Збройних сил України до інших держав», запропонувавши вилучити з цього закону статтю, згідно з якою уряд має подавати доповідь Верховній Раді про направлення підрозділів Збройних сил до інших держав, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Абзац з листа

Хто вкрав мої гроші?

У грудні 1990-го я вступив до гаражно-будівельного кооперативу «Дніпро-4» і вніс на його рахунок 4790 рублів. Через три місяці мій «Запорожець» мав стояти у власному помешканні, проте й нині немає ані гаража, ані грошей. Голова кооперативу твердить, що гроші мої пропали через інфляцію. Машина стоїть на платній стоянці.

Микола НАЗАРКІН,
учасник бойових дій.
Світловодськ
Кіровоградської області.

В Євпаторії не чути української мови...

В Євпаторії я обійшов з десяток газетних кіосків, хотів купити «Голос України». Дивно, але в жодному з них українських газет не було. Та й на виставці книг, яку там проводили, теж не було українських видань. Зате продавець дуже обурювався, що його примушують вести документацію державною мовою.

Федір ЛЮДНИЙ.
Кам'янка
Черкаської області.

Скільки ще випробувань судилося нам?

У День Перемоги 1945 року трудівникам тилу вручали медаль і посвідчення за доблесну працю під час Великої Вітчизняної війни. Пізніше за пільгами вони були прирівняні до ветеранів та учасників війни. Нині про таку категорію людей геть забули, ніби їх немає. Хоча ми ще живі і добре пам'ятаємо тяжкі воєнні роки, коли малолітніми працювали нарівні з дорослими. Та й по війні наше покоління відбудовувало шахти, фабрики, заводи. Але так важко, як сьогодні, ще не було ніколи...

Віра РУБАН.
Нововоронцовка
Херсонської області.

Чи потрібен паспорт пенсіонерові?

Що може бути страшніше для пенсіонера, ніж повідомлення про те, що пенсію не видаватимуть доти, доки він не поміняє старий паспорт на новий? Щоб не конфліктувати з місцевою владою, лежачому хворому викликають фотографа додому, а він, може, й до нового року не доживе... Вважаю: людям, яким за 70, паспорт варто міняти за власним бажанням. А пенсійне посвідчення має бути оформлене за всіма вимогами.

Н. КУЗНЕЦОВА.
Сіверськодонецьк
Луганської області.

P. S. Коли матеріал готували до друку, стало відомо, що урядом дозволено громадянам після 70-ти паспорт не обмінювати.

Хліб почав «усихати»

Усі твердять, що хліб не дорожчає. З одного боку, ніби й справді так. А з другого — хліб чомусь почав «усихати». Вагових норм ніхто не знає, та й у жодному магазині їх для ознайомлення покупців не вивішують. А звернешся з таким запитанням до продавців — вони тільки загадково посміхаються. Отож, виходить, якщо не з грошима нас «накриють», то вагою обділять. Тобто, як кажуть: не вмер Данило, то болячка задавила...

Віктор ІВАНОВ.
Кременчук
Полтавської області.

Мал. Валерія СИНГАЇВСЬКОГО.

Борги виплачують за чергою

Стосовно одержання компенсації по грошових заощадженнях

Ви нам писали

На прохання редакції газети «Голос України» Ощадбанк України розглянув листа Зінаїди Крилової з села Фонтанка Комінтернівського району Одеської області стосовно одержання компенсації по грошових заощадженнях.

Відповідно до Закону України «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України» Кабінетом Міністрів України прийнята постанова, згідно з якою у межах коштів, визначених державним бюджетом України на 1999 рік, передбачено здійснити такі виплати:

вкладникам, яким на 1 січня 1999 року виповнилось 80 і більше років і які не отримали компенсацію у 1997—1998 роках, — у межах залишку проіндексованого вкладу, але не більш як 48 гривень з кожного рахунку;

інвалідам війни, які на 1 січня 1999 року мали такий статус, — 100 гривень кожному, якщо зазначена сума не перевищує залишок проіндексованого вкладу лише за однією ощадною книжкою;

спадкоємцям померлих у 1997—1999 роках вкладників у межах залишку проіндексованого вкладу в розмірі державної допомоги на поховання (150 гривень).

Разом з тим повідомляємо, що кошти, які були передбачені в державному бюджеті в 1997—1999 роках на компенсаційні виплати, надходили до Ощадбанку частинами, тому не всі вкладники і спадкоємці змогли вчасно одержати належну їм компенсацію.

За надходження коштів установи Ощадбанку продовжуватимуть виплату компенсації.

Стосовно одержання спадкоємцями компенсації по вкладах померлих вкладників на поховання в розмірі 150 гривень, то згідно з вищезгаданою постановою Кабміну ці кошти в 1999 році насамперед використовуються на виплату компенсації на поховання спадкоємцям померлих у 1997 році.

За умови погашення заборгованості цій категорії громадян та перерахування необхідних коштів Ощадбанку наші установи розпочнуть виплату 150 гривень спадкоємцям померлих у 1998 і 1999 роках.

Повідомляємо також, що постановою Кабінету Міністрів не передбачена виплата компенсації в розмірі 48 гривень спадкоємцям померлих вкладників.

Любов РОМАНЕНКО,
начальник управління розвитку ощадної справи Ощадбанку України.

Мал. Віктора ПОПОВА.

Пас, іще пас. Хто ж ударить?

«Я вовком би вигриз...»

22 червня я надіслав до «Голосу України» скаргу на податкову інспекцію Приморського району м. Маріуполя. Вона незаконно через нотаріальну контору стягнула з мене більш як 4 тисячі гривень. З січня 1990 р. по 20 відсотків щомісяця утримували з моєї пенсії. За що? За колишню підприємницьку діяльність.

Листа редакція надіслала до Генпрокуратури, звідки начальник відділу С. Домбровський відфутболив його для перевірки до Державної податкової адміністрації України.

А вона своїм листом за підписом начальника Головного управління С. Лекаря повідомила, що скаргу відіслано до податкової адміністрації Донецької області. Донецькі крутії в серпні ц. р. повідомили мені, що під час перевірки виявлено низку недоліків і похибок, для виправлення яких усі документи передано до податкової інспекції... Приморського р-ну м. Маріуполя для доопрацювання. Підписав листа заступник голови С. Кротенко.

Коли це не знущання, то що? Чому так безжалісно і безкарно гамселять, наче м'яча, мою скаргу?

Г. ЦАЦКО.

Маріуполь.

Винахідник — ще не науковий працівник

Запитували – відповідаємо

Я, інвалід I групи, маю 9 авторських свідоцтв на винаходи СРСР, понад 40 наукових публікацій, нагороджений знаком «Винахідник СРСР», кандидат технічних наук. Працював у конструкторських бюро та відділах підприємств оборонної промисловості. Загалом мій науковий стаж — 18 років. У соцзабезі мені повідомили, що я не маю права на пенсію наукового працівника, оскільки не працював у науково-дослідних інститутах Академії наук. Чи правильно це?

Едуард ШУЛЯК.

Сміла
Черкаської області.

Відповідно до статті 24 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» пенсія призначається науковому працівникові при досягненні пенсійного віку:

чоловікам — за наявності стажу роботи не менш як 25 років, у тому числі стажу роботи науковим працівником не менш як 20 років;

жінкам — за наявності стажу роботи не менш як 20 років, у тому числі стажу роботи науковим працівником не менш як 15 років.

Під науковим працівником розуміють ученого, який за основним місцем роботи та відповідно до трудового договору (контракту) професійно займається науковою, науково-технічною або науково-педагогічною діяльністю та має відповідну кваліфікацію, підтверджену результатами атестації.

Перелік посад наукових працівників державних наукових установ та організацій, перебування на яких дає право на одержання пенсії, затверджується Кабінетом Міністрів України. Наукові установи (філії, відділи, бюро) підприємств (об'єднань) у цей перелік не входять.

Отже, ви не маєте права на отримання пенсії наукового працівника з двох підстав: а) не вистачає необхідного стажу наукової діяльності; б) працювали в закладах, які не є державними науковими установами та організаціями.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Ситуація

Потерпілий є, а винного наче й нема

Минуло чотири роки відтоді, як мого чоловіка Віктора Шевчука було покалічено в автомобільній аварії. У реанімації Київської обласної лікарні хірург Василь Васильович Петрусенко буквально по частинах склав його печінку. Лікування потребувало багато грошей. Попри допомогу добрих людей, наша сім'я опинилася у величезних боргах. Довелося продати трикімнатну квартиру. Дорогі ліки та повноцінне харчування потрібні чоловікові й нині. А суд зволікає з розглядом нашого позову до винного про компенсацію. То хто захистить нас? Чоловік 27 років працював у карному розшуку. І навіть не уявляв, що колись сам не зможе знайти захист у правосуддя.

Тамара ШЕВЧУК.

Київ.

Коротко про саму ДТП. 31 жовтня 1995 року на житомирській трасі причіп автомобіля житомирянина Д., що наближався до Києва, вдарив «Жигулі» з Рівного, які обганяли Д. Від удару рівненська машина вискочила на зустрічну смугу і зіштовхнулася з автомобілем Шевчука, котрий їхав із Києва.

Фактично тоді сталося дві дорожньо-транспортні пригоди. І треба було робити дві автотехнічні експертизи — першого зіткнення і другого. Але прибулий на місце пригоди співробітник міліції Ганенко акцентував увагу на другому зіткненні, а експертизи першого не провів. Житомирянину Д. він повернув посвідчення водія та автомобіль, чого, на думку фахівців МВС, робити було не можна. Навіть після аварії автомобіль становить певну цінність і може бути заставою для подальшого відшкодування матеріальної шкоди. Д. — не власник машини, а їхав за дорученням батька. Той, отримавши назад свої «Жигулі», одразу їх продав.

У діях водія з Рівного та Шевчука експерти не знайшли порушення. А з боку Д., за їхніми висновками, «дії могли не відповідати вимогам п. 12.1. ПДР». Відсутність автотехнічної експертизи — як ланки, котрої бракує в судовій справі, — стала козирем адвоката Д. Тепер Шевчуку нічого не залишається, як подавати позов до співробітника міліції Ганенка.

Ванда КОВАЛЬСЬКА.

Приїжджайте — і почуєте наш голос

Повертаючись до надрукованого

Цей лист до корпункту нашої газети став приємною несподіванкою. Написав його хірург Березнівської центральної районної лікарні, що на Рівненщині, Сергій Романюк. Про нього та його колег, про проблеми районної медицини йшлося в публікації «Садить хірург картоплю». Лікар від Бога, як називають його березнівці, з'ясувалося, ще й співає у хоровій капелі. Він запросив на святковий концерт з нагоди п'ятиріччя капели «Приїжджайте — і ви почуєте голос України», — пообіцяв Сергій Романюк у листі.

Не пожалкувала, як, певно, й ті, хто задовго до початку концерту заповнив зал Березнівського районного Будинку культури.

— Такої аудиторії давно не збирав жоден захід, — зауважив голова районної ради Юрій Мірчук.

Зал стоячи слухав «Отче наш», «Боже, великий, єдиний».

Ще до початку концерту вдалося поговорити з керівником цього хорового колективу Ольгою Вернюк. Вона зуміла не лише згуртувати творчий колектив, а й здобути широку популярність — не знайдеться, певне, такого села в районі, де не побувала б капела. А давалося це ой як нелегко. Пам'ятає, як п'ять років тому шукали притулку для репетицій, були проблеми з костюмами. Та все вирішилося, бо ж є добрі люди, а пісня — вічна...

— Пригадую, як нашу капелу запросили на Всеукраїнський фестиваль «Лесині джерела», що проходив на батьківщині Лесі Українки — у Новограді-Волинському, — розповідає Ольга Вернюк. — Я дуже хвилювалася, бо виступали на імпровізованих майданчиках просто неба — голоси «розсіювалися». Але коли ми закінчили співати «Отче наш» і я повернулася до «залу», була приємно вражена: біля сцени зібрався чималий гурт, який аплодував і скандував: «Браво! Співайте ще!».

Учасники капели, серед яких представники інтелігенції Березного: вчителі, лікарі, культпрацівники, — місяцями не одержують зарплати, а все одно співають. Та ще й як! Капела здобула звання народної. Була учасницею різних фестивалів, одержала запрошення до Туреччини виступити в Анкарі. Щоправда, за нинішньої економічної скрути знайти кошти для поїздок проблематично.

Але найбільше визнання — не дипломи, премії, а глядацькі симпатії. Оваціями зустрічають люди пісні на вірші Тараса Шевченка, духовні твори Баха, Стеценка, Чайковського, Леонтовича, Лисенка, Бортнянського, українські народні пісні, колядки, щедрівки. А загалом репертуар колективу багатий і постійно поповнюється.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Державний бюджет: політика і бізнес

Прибутками треба ділитися. З народом. Особливо якщо прибутки — завдяки податковим пільгам

Перенесення 4 листопада розгляду проекту бюджету на повторне перше читання у стінах Верховної Ради України довело те, про що найпрониклививіші аналітики говорили ще на початку бюджетного процесу-2000: до завершення виборів Президента України та наступного вибору економічної стратегії в таборі переможця будь-які спроби поступу щодо ухвалення бюджету-2000 марні.

Однак уже сьогодні можна визначити якщо не вірогідний результат бюджетного процесу, то головні тенденції, які протистоять одна одній у бюджетних змаганнях. Перше — це прагнення надмонопольних структур та їхніх господарів будь-що зберегти своє панівне становище і продовжити тиху, але затяту боротьбу за доступ до тіла Президента заради лобіювання власних інтересів. Друга — відчайдушна спроба реформаторськи налаштованих політиків зламати наявну систему економічного розвитку (чи, сказати б, — деградації?) України.

Ця боротьба була б просто неможливою, якби не потужний тиск зовнішніх чинників, які вимагають швидких та рішучих змін у соціально-економічній системі, що склалася за останні роки. Йдеться насамперед про необхідність сплачувати за рахунками зовнішніх запозичень у 2000 році. Тільки на перший квартал майбутнього року припадає виплата близько одного мільярда доларів за євробондами та запозиченнями міжнародних фінансових організацій. А всього у 2000-му Україні слід сплатити аж 3 млрд. доларів. Пікантність ситуації полягає у тому, що про сплату зобов'язань за кредитами Світового банку та МВФ можна провадити переговори з керівництвом цих організацій, імовірно, досягти успіху у відтермінуванні значних сум на майбутнє. Але обслуговування державних зобов'язань за європейськими облігаціями, найпевніше, зволіканню не підлягає. І то з простої причини — єврооблігації купили приватні банки країн Західної Європи, їхніми власниками є не уряди тих країн, а вкладники банків, з якими домовитися про реструктуризацію боргу просто неможливо. Отож єдина слабка надія — на проведення тяжких і принизливих переговорів з урядами країн Заходу про погашення українського боргу перед банками, які купили євробонди, щоб відшкодувати цей новий борг пізніше. Йдеться фактично про залучення нових кредитів, просте перепозичання коштів заради виплати поточних боргів.

Можливість успіху переговорів у цьому напрямі залежить від репутації позичальника. А який там в Україні нині кредитний рейтинг? Краще вже промовчати. І подумати про те, чим можна козиряти у переговорній грі із Заходом, коли жодного козиря на руках уже нема.

Для СБ та МВФ Україна все-таки надто важливий чинник стабільності у Східній Європі, щоб дати їй так просто завалитися. Але можна з упевненістю прогнозувати посилення вимог до виконання зобов'язань провадити структурні та економічні реформи. Брати кредити на повернення попередніх кредитів, не вживаючи жодних радикальних заходів з реорганізації національного господарства, вже не вдасться.

Ця реорганізація означає не що інше, як подолання монопольного права суперструктур на проведення пільгового бізнесу всередині України. Як недвозначно зазначалося в промовах керівництва бюджетного комітету ВР та в коментарях до його проекту бюджету-2000, супермонополії мають поділитися своїми прибутками. І тими, що вони їх мають безпосередньо — у вигляді податкових та акцизних пільг, пільгового кредитування з боку держави. І тими, що є непрямою підтримкою бізнесу цих структур — уникнення сплати податків дочірніми бізнес-підприємствами, збільшення урядом, на вимогу лобістів, списку товарів критичного імпорту тощо.

Як уже не раз підкреслювала голова Комітету Верховної Ради з питань бюджету Юлія Тимошенко, навіть державні підприємства-монополісти примудрилися запровадити тіньовий обіг капіталів. За її словами, тільки НАК «Нафтогаз України» не сплатила до бюджету цього року 99 відсотків належних коштів. А ще ж є такі «монстри», як «Укртелеком», «Укрзалізниця», «Укрпошта» та інші, де ситуація не краща.

— Старий та новий український капітал ще не готовий вийти зі стану первісного нагромадження, — пояснює генеральну тенденцію сучасної економічної ситуації Юлія Тимошенко. — Щоб зменшити свої ризики під час збирання решток вершків соціалістичної індустрії, цей капітал воліє не прискорювати власне приватизацію, а приватизувати управління держвласністю.

Уряд Валерія Пустовойтенка, діючи вочевидь у річищі традиційних уявлень про державний бізнес, пропонує у своєму проекті бюджету звести його з так званим профіцитом або принаймні без дефіциту. Насправді це означає, що всі доходи бюджету буде спрямовано на погашення зовнішньої заборгованості. Що робити із соціальною сферою та фінансуванням інших невідкладних державних програм, залишається невідомим. Тим часом Комітет Верховної Ради України з питань бюджету пропонує застосувати нетрадиційні підходи розв'язання бюджетної кризи. Зокрема, скасувати пільги на ввезення в Україну підакцизних товарів, бо дешеві імпортні товари пригнічують конкурентоспроможність національного виробника і спричиняють зменшення податкових надходжень від його діяльності до держбюджету. Посилити відповідальність осіб та підприємств державної форми власності за повноцінне стягнення податків та отримання дивідендів. Вилучити тіньові кошти державних монопольних структур: НАК «Нафтогаз України», «Укртелеком», «Укрзалізниця», «Укрпошта» та ін. Встановити плату за здійснення управління державною власністю на конкурсних засадах.

Припинити стихійне списання та реструктуризацію боргів і не надавати пільги з цих зобов'язань перед державою. Зменшити перелік товарів критичного імпорту. Використати для фінансування бюджетних потреб кошти від переоцінки золотовалютних резервів Національного банку України з урахуванням індексу девальвації національної грошової одиниці.

За рахунок запровадження новацій, які містяться у пропозиціях Комітету Верховної Ради з питань бюджету до проекту державного бюджету, державна скарбниця має додатково отримати щонайменше 13 млрд. грн.

Це дасть змогу в достатньому обсязі фінансувати не лише соціальну сферу та інші важливі ділянки господарства, а й уникнути загрози дефолту із зовнішніх запозичень та остаточного підриву міжнародного авторитету України. Розрахунки за зовнішніми запозиченнями мають відбуватися зі спеціального гарантійного фонду, створеного із грошових стягнень з підприємств, які мають заборгованості в кредитах, гарантованих державою, без застосування механізму банкрутства цих підприємств.

Деякі економісти ще неголосно, але вже почали говорити: якби в державного менеджменту стало політичної волі, то можна було б не лише розрахуватися зі старими зовнішніми боргами й відмовитися від нагромадження нових, а й розпочати процес виплати боргів внутрішніх, за якими маємо нині фактичний дефолт, тобто невиплату. Проблема тільки в тому, як змусити теперішній український бізнес усвідомити всю жахливість небезпеки, яка нависла над Україною.

Отже, ставка у грі на бюджетному полі сьогодні висока, як ніколи. Блеф уже не спрацьовує. Визначальним буде характер впливу Президента на головні рішення, ухвалювані в країні. Перший Президент незалежної України Леонід Кравчук сказав, що після перемоги на виборах одним з перших кроків Леоніда Кучми має стати «розмежування великої політики і бізнесу в державі». За його словами, коли таке станеться, то "багато хто сам піде з нинішньої команди Леоніда Кучми».

Леонід Кравчук також вважає, що серед перших кроків Л. Кучми має бути й узгодження з парламентом зменшення податкового тиску загалом «з діючих 90 відсотків максимум до 45», створення усіх сприятливих умов для зовнішнього та внутрішнього інвестування української економіки і надання максимальної підтримки малому та середньому бізнесу в Україні.

Реформований бюджет України і справді може стати несподіваним скарбом, який досі старанно приховували від стороннього ока. Якщо вдуматися у пропозиції бюджетного комітету, то складається враження, що Україна і справді не така вже й бідна держава, як це нам намагаються нав'язати. Головне тут — щоб реформаторську атаку не втопили в політичному багні.

Отже, чи розмежуємо, нарешті, політику і бізнес? Іншими словами, чи зможе Президент України Леонід Кучма подолати суперегоїзм тих, хто звик нагромаджувати капітали завдяки податковим пільгам?

Петро ОТРОЩЕНКО,
оглядач.

У номер

✓ Київ

Дав притулок міні-санаторій

Центр медико-соціальної реабілітації для колишніх воїнів і солдатських удів, інших соціально незахищених категорій населення відкрито в одному з корпусів райлікарні Обухівського району Київської області. Він надав безплатний притулок першим 25 громадянам із півтисячі потенційних претендентів на соцзабезівські путівки до цього закладу. Кошти на створення, обладнання і штатне утримання міні-санаторію вишукано з місцевих джерел. У лікарняних закладах району зросли норми харчування для стаціонарних хворих, надається допомога ліками всім категоріям пільговиків. Завдяки виділенню на розвиток медицини значних коштів у аптеках, амбулаторіях та фельдшерсько-акушерських пунктах збільшилася кількість медикаментів. сучасних лікувально-діагностичних установок та інструментів, повідомляє ДІНАУ.

✓ Чернівці

Стане потяг фірмовим

Багато нарікань від пасажирів, які користувалися послугами поїзда Чернівці—Київ (№ 628), надходило на адресу Чернівецької облдержадміністрації. Люди скаржилися на відсутність затишку у вагонах, холоднечу, грубість провідників. Влада вирішила покласти край цим неподобствам і перетворити потяг на фірмовий. Уже розпочато капітальний ремонт вагонів, їх оздоблюють сучасними матеріалами.

Наступного року до столиці України курсуватиме красень-поїзд, який повністю виправдовуватиме свою назву — «Буковина». Його буде оформлено відповідною атрибутикою, а провідникиноситимуть оновлену уніформу.

✓ Полтава

Автолікбез для першокласників

Не виключено, що вже найближчим часом полтавські дошкільнята та першокласники екзаменуватимуть своїх дорослих домочадців на знання Правил вуличного руху. Досконало вивчити цей предмет їм допоможе «Автобукварик» — навчальний посібник, розроблений авторським колективом на чолі з заступником міністра внутрішніх справ України генерал-полковником міліції Юрієм Дагаєвим на замовлення Міносвіти України.

Полтавщина — перший і поки що єдиний регіон, діти якого збагатяться знаннями із згаданого предмета за цим виданням. І хоча кількість букквариків обмежена, а тому їх розподіл здійснено чітко за адресами — до міста, районів і сіл — це тільки перша ластівка. На черзі — додаткове замовлення тиражу.

✓ Херсон

Лікують трави

Перед першою світовою війною у центрі Херсона з'явилася унікальна для південного міста установа —водолікарня. І ось уже 85 років мешканці таврійського краю поліпшують тут своє здоров'я.

Нині в лікарні створено реабілітаційний бальнеологічний центр, де можна приймати морські, сірководневі, хвойні ванни, з шавлії, а також грязеві аплікації тощо.

✓ Фотофакт

Досить застарілий автопарк Миколаївської станції швидкої допомоги одержав солідне поповнення. Міський голова Миколаєва Анатолій Олійник вручив медикам ключі від п'яти нових автомобілів, обладнаних усім необхідним.

Фото Олександра КРЕМКА (ДІНАУ).

Сам собі пенсійний фонд

Законодавчого поля ще немає, а фонди вже зросли

Коментар

Триступенева піраміда вітчизняного пенсійного забезпечення за правильної організації будівельних робіт обіцяє бути не гіршою від єгипетської. Зводять її якщо не на віки, то надовго. Принаймні «працюватиме» вона на пенсіонерів XXI століття, на тих, хто вже сьогодні почне відкладати на свою безбідну старість.

Мал. Віктора ПОПОВА.

Довгоградьна реформа охоплює всі прошарки населення —і багатих, і бідних. При цьому в основі пенсійна система залишається солідарною, але не забуває і про громадян, які в змозі платити не тільки обов'язкові податки до державної, пенсійної скарбнички, а й додатково, індивідуально, відкладати на власну старість у недержавних фондах.

Надзавдання пенсійної реформи на цьому етапі — змусити громадян оприлюднити свої справжні доходи, щоб стягувати з них нормальні, а не номінальні внески до пенсійних фондів. За рубежем, наприклад, такі фонди мають пільгове оподаткування. Так, основну недержавну пенсійну систему США — систему 401К — названо на честь статті Кодексу про прибутковий податок з громадян, згідно з якою суми, що їх вносить громадянин до пенсійного фонду, не оподатковуються.

В Україні сьогодні працюють 20 недержавних пенсійних фондів (НПФ), клієнтами яких є близько 20 тисяч громадян. Вкладники цих фондів розраховують згодом отримувати щомісяця додаткову пенсію до 300 грн. Недержавні пенсійні фонди проанонсовано в структурі пенсійних перетворень, проте їхню діяльність досі не вписано до законодавчих рамок. В очікуванні «свого» закону «Про недержавні пенсійні фонди» діяльність цих фінансових структур поки що регулюється чинним Законом України «Про підприємництво».

Нагромадженням коштів на добровільне додаткове пенсійне забезпечення мають займатися недержавні страхові фонди. Теоретично вони можуть обслуговувати юридичних і фізичних осіб. Але поки що, згідно з постановою ВР № 491, не мають права обслуговувати останніх.

Обережність у ставленні до НПФ зрозуміла і пояснена. На думку голови Комітету ВР України з питань пенсіонерів, ветеранів та інвалідів Петра Цибенка, «не варто йти до пенсійної реформи шляхом проб і помилок, бо цей шлях може дорого коштувати населенню України». Депутат побоюється, що за певних обставин НПФ можуть перетворитися на третю неприємність, третє, після ощадбанків і трастів, фінансове обдурювання народу.

— Насторожує те, що законодавчого поля ще немає, а фонди вже зросли, — каже голова пенсійного комітету ВР. — Депутати приймуть закон «Про недержавні пенсійні фонди», якщо там буде вписано всі страхові механізми, які гарантують цілісність і збереження пенсійних вкладів населення.

Президент Асоціації недержавних пенсійних фондів України В'ячеслав Копєйкін на «камінь», кинути у його город, реагує спокійно. Він нагадав, що трасти було законодавчо оформлено і дозволено владою. Але з боку держави тоді не було дотримано захисних функцій у зв'язку з їх діяльністю щодо населення. Копєйкін заявив, що недержавні пенсійні фонди гарантують клієнтам збереження вкладів з допомогою стабільних банків. Так, вони готові купувати валютні сертифікати НБУ, а це гарантія, що гроші вкладників не пропадуть.

Іншої думки дотримується науковий консультант Президента України з питань соціальної політики Валерій Новиков. Він вірить у перспективність недержавних фондів як таких і виступає за створення пенсійних фондів на підприємствах. Пан Новиков вважає за доцільне частково перекласти пенсійне обслуговування населення на систему пенсійних вкладів підприємств.

Створення своєрідних професійних пенсійних скарбничок за європейським аналогом — це, безперечно, реальне вкладення грошей у вітчизняну економіку. В ідеалі. Але, зважаючи на наші реалії, таку схему внутрішніх інвестицій дещо затьмарює нестабільність вітчизняної економіки та відсутність гарантій завтрашнього добробуту того чи того навіть найперспективнішого підприємства.

Ольга ВАУЛІНА.

Усе найкраще — дітям від «Ярославни»

Увага: діти!

У рамках національної програми «Діти України», за сприяння Харківської облдержадміністрації, колектив АТЗТ «Ярославна» на чолі з директором Тамарою Анатоліївною Можайською налагодив виробництво перших вітчизняних підгузників.

Освоїти виробництво нового товару в нашій країні, де ринок уже практично завалено аналогічною імпортною продукцією, — що подвиг здійснити. І подвигом є весь той шлях, який пройшов колектив харківського АТЗТ «Ярославна» від задуму до випуску першої партії українських «Памперсів» — підгузників «Крихітка».

Я запитала Тамару Анатоліївну Можайську, чим відрізняється «Крихітка» від своїх імпортних «братів». «Ціною і... любов'ю», — відповіла вона.

— У виробництві підгузників зайняті здебільшого жінки. Вони вкладають у цю продукцію тепло своїх материнських сердець. Виготовляють «Крихітку» на сучасному італійському обладнанні з високоякісної натуральної сировини. До речі, до її відбору ми підходимо надзвичайно відповідально: беремо найкраще з того, що пропонує світовий ринок. Постійно стежимо за останніми розробками в цій сфері.

Сьогодні на «Ярославні» випускають підгузники трьох розмірів — міні, міді та максі. Якість продукції відповідає європейським стандартам, що підтверджено висновком Міністерства охорони здоров'я України. Приємно зазначити, що за такої високої якості ціна «Крихітки» значно нижча від «Памперсів».

Першу тисячу підгузників подаровано обласному будинку дитини № 1. Його директор Р. Марабян дуже задоволений: жодного випадку подразнення шкіри або алергійної реакції у дітей.

У всіх цивілізованих країнах уряд захищає інтереси вітчизняного товаровиробника. І це нормально. Колектив «Ярославни» сподівається, що їхні інтереси буде захищено (зниження митних зборів на сировину, що її завозять із-за кордону; підвищення мита на аналогічну продукцію імпортного виробництва тощо).

Нині «Ярославна» випускає 3—3,5 млн. підгузників на місяць. А це означає, що у нас з вами з'явився вибір: купувати «Памперси» або такі ж якісні, але дешевші «Крихітки».

З огляду на те, що старе добре гасло «Усе найкраще — дітям!» актуальне сьогодні, як ніколи, повідомляємо номери телефонів підприємства:

(0572) 12-82-31, 12-33-46.

Марина СКЛЯР.

Харків.

Медицина

Шанс на одужання

Відділення на 16 ліжок для наркоманів за куленепробивним склом немає в жодному наркологічному диспансері України, окрім Запорізького обласного...

Подією назвав відкриття такого блоку завідувач кафедри наркології Харківської медичної академії післядипломної освіти професор Іван Сосін, підкреслювши, що запорізькі медики-наркологи й тут випередили своїх колег. За підтримки (не тільки моральної, а й матеріальної) обласної держадміністрації облнаркодиспансер два місяці тому провів тендер на реконструкцію стаціонарного відділення серед шести будівельних фірм.

Відтепер, каже головний лікар облнаркодиспансеру Валентин Радкевич, завдяки реконструкції, що дозволяє впроваджувати всі найновіші інтенсивні медичні технології лікування, на 25 — 30 відсотків скоротиться перебування хворих у закладі. Інтенсивність лікування дозволить, не збільшуючи штатної чисельності співробітників і площ відділення, допомогти більшій кількості пацієнтів.

Спостережний блок, до якого без лікаря сторонній тепер не пробереться, стверджує завідувач кафедри психіатрії і наркології Запорізького медичного університету професор Олег Голубков, допоможе запобігти і можливості потрапляння наркотиків до хворих.

Тепер шансів на одужання більшає, хоча, звичайно, вилікувати наркомана важко. Про це, на жаль, зовсім не думає той, хто «сідає» на голку. На Запоріжжі таких, взято на облік, понад 38 тисяч. Реально, стверджують спеціалісти, хворих ще більше. Найболючіше, що на обліку — без малого півтисячі підлітків (половину «дає» обласний центр), із яких 175 — діти до 14 років. Є навіть восьмирічні...

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

Ледве народжуємось, одразу вмираємо

Доктор медицини, лауреат Державної премії України Володимир Войтенко — геронтолог за фахом і філософ за світосприйманням — має свій погляд на те, чому ми живемо стільки, скільки живемо

Ціна життя і смерті

У пориві радянського патріотизму випускник Київського медичного інституту Володимир Войтенко зголосився разом із дружиною, теж педіатром, їхати в Казахстан. У місті Балхаші молодому подружжю довелося прожити два роки, там народився син Олександр.

1957 рік. Голодний степ. Мідеплавильний комбінат, зведений на кістках «ворогів народу», визначав у тих краях усе. Там працювало населення міста, переважно з депортованих. Німці, чеченці, інгуші, українці із Західної України жили не в тюрмі, але й не на волі, хіба що досхочу дихали хмарами їдкого сірководню з мідеплавильні.

— Як лікареві, — каже Володимир Платонович, — мені доводилося мати справу з усіма хворобами, відомими медицині. Вражала величезна захворюваність, а найважчими були інфекційні хвороби. У дітей — туберкульозний менінгіт, рахіт, золотуха, дифтерія... Смертність на рівні кам'яного віку.

У його невеличкій і дотепер цікавій книжечці «Старіння і тривалість життя: погляд у майбутнє», яка видана 1987 року, вичитала, що в кам'яному віці жили в середньому 19 років. Історія повторилася у двадцятому столітті — страшно, трагічно. Чи не тоді — серед людей, відірваних від рідної землі — молодий лікар Войтенко усвідомив істинну ціну життя і смерті?

Хто не народився — уже не народить

Виховання на 30 відсотків визначає, якою виросте людина, решту визначає спадковість. Щодо тривалості життя все навпаки: більше важать зовнішні умови, менше — генетичні. Можливо, закодовано для когось?

— Немає генів, які опікувалися б тривалістю життя, — пояснює Володимир Платонович. — Людина має певний генетичний ресурс, але не чіткий. Він реалізується або не реалізується в житті. Певні генетичні чинники визначають більшу чи меншу схильність до захворювання. Усе інше залежить від способу життя.

Стиль життя, зрозуміло, важливий і для суспільства загалом. На переконання Володимира Войтенка, демографічна ситуація в Україні катастрофічна. Він виділив такі її ознаки: зменшення тривалості життя; зменшення населення (депопуляція); збільшення кількості людей пенсійного віку; зростаюче демографічне навантаження (тобто співвідношення між кількістю працездатних та утриманців — неповнолітніх, старих); низька народжуваність; надсмертність чоловіків працездатного віку, внаслідок чого тривалість життя чоловіків на 11 років менша за тривалість життя жінок.

Коментар ученого допомагає розібратися в причинах біди, яка загрожує нації. І найголовніше — він указує на шляхи виходу з катастрофічної ситуації.

— Усі ці проблеми виникли задовго до проголошення незалежності України. Та через відомі соціально-економічні негаразди останнього десятиліття проблеми не було ліквідовано. Навпаки, вони гранично загострилися. Складність їх полягає ще й у тому, що демографічні процеси дуже інерційні і мають довготривалі наслідки. Скажімо, якщо дитина не народжена 1999 року, то у 2020-му ми не дорахуємося робітника чи службовця, тобто працездатної особи, не дорахуємося й ненароджених дітей. Якби навіть сьогодні різко поліпшилася демографічна ситуація й була достатня народжуваність, то все одно втраченого не надолужити. Хто не народився — уже не народить.

Це свідчить про нагальну необхідність чіткої, послідовної демографічної політики. Її складниками, як на мене, мають бути три програми.

«Перша дитина». У багатьох сім'ях не наважуються народити дитину, якщо нема гарантії виростити її здоровою й освіченою, та й узагалі — виростити. Держава мусить узяти на себе зобов'язання щодо істотної матеріальної підтримки молодих батьків. У Києві започатковано прекрасну традицію, коли на народження дитини батьки одержують дарунки для неї на суму 1000 гривень.

«Друга дитина». Ця програма повинна базуватися не так на одноразовій, як на довготривалій підтримці сім'ї. Виходячи з реалій, треба переглянути законодавство і вважати багатодітними сім'ї, які мають двоє і більше дітей.

«Бережіть чоловіків». Виробничий і побутовий травматизм, алкоголізм і наркоманія, а також самогубства спричинюють втрати величезної кількості молодих чоловічих життів. Ідуть із життя ті, хто має бути найактивнішою виробничою та соціальною часткою суспільства. До речі, йдуть із життя потенційні батьки, бо після втрати годувальника жінки не виходять заміж і дітей не народжують.

Де ми у світі?

Офіційна статистика, оприлюднена 1997 року, свідчить: середня тривалість життя чоловіків в Україні — 62 роки, жінок — 73. Тобто середній показник тривалості життя — 67 років. Реально становище сьогодні ще тривожніше. Якщо пам'ятати про максимальний біологічний термін життя, даний природою людині — 110—120 років, то висновки й зовсім не втішні.

За міжнародними критеріями, якість життя визначають: купівельна спроможність, освіченість (кількість років, упродовж яких людина вчилася) і тривалість життя. Щодо першого й третього, то весь колишній Радянський Союз і Україна зокрема перебували на дуже невисоких позиціях. Так, за тривалістю життя жінок УРСР посідала 46-те, а чоловіків — 54-те місце у світі. А нині і тривалість життя, і купівельна спроможність різко погіршилися, а до того долучилися ще й проблеми з освітою.

Останній фактор — дуже значущий, хоча й не очевидний для багатьох. Професор Войтенко пояснює його так:

— Освічена людина живе довше з двох причин. Вона веде здоровіший спосіб життя. До того ж — творча, напружена робота сприяє продовженню життя, адже що не працює — іржавіє...

Жити чи пити?

Поза всяким сумнівом, багато наших співвітчизників зробили свій вибір не на користь життя. Тільки за перше півріччя нинішнього року померли від отруєння алкоголем 4493 особи. Алкоголізм стає проблемою нації.

І тому думки з цього приводу авторитетного вченого не просто слушні, а життєво важливі:

— Сухий закон, запроваджений Горбачовим, спричинив два негативні явища. По-перше, збільшилося вживання самогону й сурогатів алкоголю, набагато шкідливіших за спиртові напої заводського виробництва. І, по-друге, виникла алкогольна мафія, яка відтоді нікуди не ділася. Це одна проблема.

Інша наша біда пов'язана з Чорнобилем. Червоне вино насправді запобігає радіаційним впливам. Здатність спирту й горілки запобігати радіації — мінімальна, не порівнянна зі шкодою. Проте після Чорнобильської катастрофи багато людей почали пити і п'ють дотепер. Якби ж то червоне вино!

Болем відгукується й безглузда війна в Афганістані. Багатьох вона вбила, багатьох убиває і досі, бо кожен другий афганець — або п'яниця, або наркоман.

Мусимо брати до уваги й нинішні економічні проблеми, зокрема порівняльну вартість горілки та продуктів харчування. Горілка стала найдоступнішою. Суттєва диспропорція в цінах на горілку і виноградне вино. Вина занадто дорогі. Потрібно систематично понижувати ціни на якісні вина, частково й за рахунок відрахувань від продажу горілки.

Я б радив запам'ятати аксіому: молоко — це вино для немовлят, а вино — молоко для людей старшого віку. Найкращим вином вважаю «Каберне», ціную також хороші рожеві вина.

Старіння і дія радіації базуються на однаковій основі. І боротися з ними можна однаково, за допомогою речовин, що називаються антиоксидантами. Це все червоне й жовте, що міститься у винограді, багатьох інших фруктах і овочах.

Довголіття теж талант

На жаль, статистика не називає даних, де в Україні більше, а де менше довгожителів. Та навіть без статистичних підтверджень ми знаємо, що таких людей у нас незрівнянно мало. Схильність до довголіття — теж талант. Так вважає Володимир Войтенко.

Коли розмовляєш із геронтологом, цілком природно постає запитання: а скільки він сам хотів би прожити?

— Рівно стільки, скільки зможу працювати. Ідеться про те, щоб працювати головою. І жодного дня більше!

У кожного свій шлях. Пройти його гідно до самого кінця — хіба не для цього побачили ми світ?

Тамара ЛЮДНА.

Страхова медицина: шлях до пацієнта

Аргументи у вигляді цифр

Навіть найзаможніша держава сьогодні не в змозі забезпечити високий рівень безкоштовної медичної допомоги для всіх прошарків населення. І розмови про те, що медицина була безкоштовною — це міф. Хтось за неї сплачував завжди. Просто за часів СРСР гроші на медицину виймалися з нашої кишені, по суті, ще до неї не потрапивши: вони відраховувалися з бюджету підприємств, на яких ми працювали.

Всі ми розуміємо, що система охорони здоров'я повинна зберегтися. Та яким чином це можливо, якщо вона фінансується на 30%?! Наприклад, необхідний обсяг фінансування Донецької області становить 936 мільйонів, мінімальний обсяг — 776 мільйонів, а кошти, які виділяє Міністерство фінансів — 340 мільйонів. Не треба бути математиком, щоб порахувати різницю. І покриває її населення, яке, як і раніше, ходить до лікарів з конвертами.

Спроба запровадити платні послуги в медицині закінчилася тим, що цього року було ухвалено рішення про їх скасування у загальнодержавній та муніципальній системах охорони здоров'я. І для тих медиків, хто хотів вижити, залишалося тільки шукати альтернативні джерела фінансування. У Донецьку винаходити велосипед не стали, а скористалися формами, які існують в усьому світі. Це — лікарняні каси, куди люди вносять добровільні пожертвування, це система страхової медицини. Сьогодні в області відпрацьовано і звичайне медстрахування, і страхування ризику ускладнення захворювань. В Україні всі ці форми впроваджує громадський рух лікарів «Пульс України», активістами якого стали чимало медиків Донецька.

Як пояснив нам начальник управління охорони здоров'я Донецької області Олександр Миколайович Орда, наявний обсяг коштів дозволить фінансувати тільки екстрену та невідкладну допомогу. Якщо сьогодні на забезпечення медикаментами в структурі бюджету від необхідних тисяч є тільки 30, то ці кошти обов'язково буде спрямовано на надання невідкладної допомоги. Адже деякі групи препаратів люди навіть за свої гроші придбати не можуть: засоби для анестезії під час оперативного втручання, наркотичні препарати, інсулін. А на все інше грошей у бюджеті просто немає.

Зараз у Донецькій області декілька фондів. Спочатку бажаючих вкласти гроші в медицину було не так багато. Хоча вигоду у створенні фондів ретельно прораховували, важко було змінити психологію, довести і лікарям, і пацієнтам, що охорона здоров'я в нинішньому вигляді аж ніяк не виживе.

Наприклад, собівартість операції з видалення апендициту — близько 180 гривень. До цієї суми входять витрати на наркоз, оплату праці персоналу, перев'язку, лікарські препарати. Якщо, припустімо, пацієнт купує все необхідне сам в аптечній мережі (як це найчастіше трапляється сьогодні), то він сплачує набагато більше, оскільки не отримує оптову знижку, якою завжди користується лікарня. Лікарня той-таки бинт може придбати за 12 —15 копійок, пацієнтові доводиться сплачувати за нього 80 копійок або гривню. За шприци вартістю у 10 — 12 копійок він сплачує майже удвічі більше. Отже, для пацієнта набагато вигідніше внести необхідні гроші до лікарняної каси.

Слово «фонд», на жаль, у свідомості громадян асоціюється зі словами афера. І одна з проблем, з якою стикнувся Донецький відділ охорони здоров'я, — контроль за громадськими фондами. Однак і її можна вирішити. Є методи розрахунку вартості послуг, в управлінні створено економічну раду, така само економічна рада є в кожній поліклініці, існують контролери від пацієнтів, і тому приховати будь-що просто неможливо.

Що може статися, коли фінансування медицини залишиться на тому ж рівні? Поетапно почнуть згортатися спеціальні види допомоги, та-таки ендокринологічна служба, довівши її до суто консультативного рівня, оскільки відсутність препаратів не дозволяє лікувати людей. Адже навіть аби підтримати спеціалізовані служби в тому вигляді, в якому вони існують, потрібні кошти. І якщо населення не в змозі сплачувати великі суми, то страхові або накопичувальні фонди, подібні до донецьких, це можуть. Беручи участь невеликими грошима, ми можемо на даному етапі допомогти тим, хто найбільше потребує допомоги. І, насамперед, надати допомогу собі.

Любов ГАЙДАК.

Спорт

✓ Баскетбол

Успішний був і другий крок у відбірковому турнірі чемпіонату Європи-2000 для національних збірних України. Свої матчі вони проводили на майданчиках суперників. Жінки виграли у команди Туреччини 59:57 (34:25), а чоловіки в португальців —79:62 (39:26). Завтра черговий іспит. Чоловіча збірна виступатиме в Бельгії, а жіноча в Києві прийматиме югославок.

✓ Хокей

Чемпіонат СЄХЛ. «Беркут» (Київ) — «Сокіл» (Київ) — 1:0 (Фадєєв, 15); 1:1 (Ганджа, 20 — Зіневич, 38).

✓ Футбол

Чергові матчі у своїх чемпіонатах зіграли суперники київського «Динамо» в Лізі чемпіонів: «Мюнхен-1860» — «Баварія» (Мюнхен) — 1:0; «Сельта Віго» — «Реал» (Мадрид) — 1:0.

✓ Теніс

Десятий чемпіонат світу АТП. Ганновер (Німеччина). Фінал. Сампрас (США) — Агассі (США) — 6:1, 7:5, 6:4. Сампрас став чемпіоном уп'яте. Наступний турнір відбудеться в Лісабоні (Португалія).

✓ Бокс

«Золоті рукавички» для України

Наприкінці минулого тижня в Європі відбулося дві грандіозні події. І головними дійовими особами там були українські спортсмени. Ось що розповів нашому кореспондентові президент Національної ліги професіонального боксу України (НЛПБУ) Михайло ЗАВ'ЯЛОВ:

— Спершу як джентльмен розповім про наші успіхи на жіночому фронті. Лише нинішнього року консервативна Європа вирішила влаштовувати змагання жінок-професіоналів. Було проведено велику організаційну роботу. І от першими в історії на ринг у місті Аскона (Швейцарія), щоб виборюти звання чемпіонки Європи (вага до 48 кг), вийшли місцева спортсменка Сабіна Рітер і киянка Аліна Шатерникова. Бій тривав 10 раундів, і в усіх сильнішою виявилася українка, яка й здобула напрочуд красивий чемпіонський пояс. Тепер у Шатерникової є чимало запрошень на поєдинки зі США, Німеччини, Великої Британії, Південної Америки.

Знову на повний голос заявив про себе перший серед українських боксерів, котрий став чемпіоном Європи серед професіоналів, а потім і вдруге здобув цей титул, — маріуполець Олександр Гуров. Цікаво, що першим серед вихідців зі Східної Європи на континентальний «профі-трон» піднявся 1962 року легендарний угорець Ласло Папп. І от через 33 роки його славну естафету підхопив українець Гуров.

Цього разу наш важковаговик підняв рукавичку, яку йому кинув 24-річний француз Бодра М'Бауе. Отже, в Палаці спорту Марселя (Франція) відбулося це яскраве свято. А головним номером програми став поєдинок за титул інтерконтинентального чемпіона за версією WBA між Гуровим і М'Бауе. Суперник виявився технічний і жорсткий. Особливо «розперезався» він у третьому раунді. Серце в мене калатало так, що, либонь, усі чули. Але поступово Сашко оговтався, нав'язав власну манеру бою і в сьомому раунді нокаутував М'Бауе.

Серед перших, хто привітав свого друга телефоном, були Віталій та Володимир Клички.

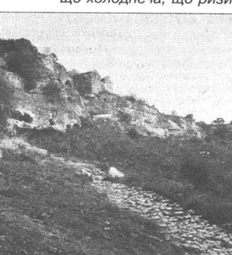
Тепер Гуров став першим номером у рейтингу WBA. І вже є пропозиція для нього провести бій за звання чемпіона світу за цією версією проти ще одного француза —Фабріціо Тіазо, оперезаного чемпіонськими поясами WBC і WBA. До речі, цей боксер весь час тренується в США і є членом «стайні» славнозвісного промоутера Дона Кінга.

На знімку: *Михайло Зав'ялов і Дон Кінг.*

Ідея Шукрі

майже століття лежить під ногами. Нема кому підняти?

Відчути себе справжніми чоловіками, яким по барабану що висота, що холоднеча, що ризик

Заїхавши минулого оксамитового сезону на кілька годин до Алушти, в одному з екскурсійних бюро я побачив запрошення для бажаючих здійснити аж за 50 гривень прогулянку верхи до відрогів Демерджі. Трохи знайомий з таким різновидом марнування часу і грошей, я щиро поспівчував як крупам коней, так і сідницям відпочивальників. Бо для людини непідготовленої кількагодинне перебування в сідлі закінчується такою тижневою ковбойською ходою, якій позаздрять навіть герої «Чудової сімки».

Підготовлені на таке не спокушаються. Ви їх побачите хіба що в нетверезому вигляді на цих нікчемних шкапах. Досвідчені гірські мандрівники мають надійних знайомих серед аборигенів селищ, віддалених від облагородженого до нудоти Південного берега. І стосунки підтримують міцні, не шкодуючи грошей. Люди ці, як правило, добре треновані в кількох видах спорту, від верхової їзди до альпінізму, непогано розбираються в погодних прикметах гір і пречудово знають, що на них чекає в разі зустрічі з контрольно-рятувальними службами. Влада теж, вірогідно, здогадується про ризиковану мету перебування небідних гостей. Але з обох боків бездоганно діє неписаний закон: не спійманий — не порушував.

Науковий співробітник Бахчисарайського історико-культурного заповідника Шукрі Сеїтумеров, археолог, який може розкопувати все, крім поховань стародавніх і не дуже, пропонує стосунки узаконити:

— Алес! Зрозумійте мене правильно: це ніяка не конкуренція усіляким туристичним і екскурсійним бюро. Вони розраховані на звичайних людей.

— Тих, що цього року відпочивать у Криму, наступного в Карпатах, через рік вдалий бізнес — в Альпах?

— Не зовсім, не перебивай. Відпочинок, який можна було б запропонувати, — насамперед для тих, хто жив у Криму і розуміється на його горах. До революції таких було багато, навіть існував фах серед місцевого населення: к'илавуз.

— Читається як хилавуз?

— То у східному Криму. У західному — к'илавуз. У перекладі — провідник із кримських татар. У кінці дев'ятнадцятого —на початку двадцятого століття це було щось на кшталт туризму на конях. Цю професію можна відродити. Розробити нові чи поновити старі маршрути. Не тільки кінні, а й велосипедні. При досвідчених к'илавузах вони цілком безпечні. Більше скажу: треба поновити одне чи більше селищ татарських та караїмських, з повною атрибутикою, щоб відпочивальники приїздили в обжиті будинки, а не на безрідні бази відпочинку з непереможним готельним духом. Звичайно, таких будинків практично немає. Проте відновити ще можна. Одну з кімнат залишити, наприклад, під музей. Аборигенам, звісно, морока. Проте при нинішньому безробітті, навіть якщо мінімум бажаючих приїде, а місцевість туристична, чим чесний заробіток? Знов-таки, самі туристи, коли повернуться в цивілізацію, який санаторій чи будинок відпочинку зрівняють у враженнях з тим, що побачили та відчули, опинившись, наприклад, у минулому столітті? Чи позаминулому. Знов кому що до вподоби. І не на дві години, йдучи, як сліпі, за екскурсоводом по втоптаних стежках, а на скільки вистачить бажання і грошей, відчуваючи себе справжніми чоловіками, яким по барабану що висота, що холоднеча, що ризик.

— Красиві ваші слова, — дивився я на міцного, молодого Шукрі. — Але навряд чи це реально.

— Чому? — не погодився Шукрі. — За бугром таке давно існує. Головне — фінансування. Ось якби його взяли на себе держава чи приватні особи, етнографічний туризм можна було б поставити на ноги.

— Шукрі, — я посміхнувся. — де гарантія, що ваш етнографічний туризм матиме попит?

Любитель німецької Шукрі подивився на мене уважно, а потім спроквола промовив:

— Алес! Ти, столичний мешканець, коли-небудь, вогкого осіннього надвечір'я, бачив у горах кабицю на дровах?

Я промовчав. Крити було нічим.

А ти, читачу, бачив? І як воно, алес нормалес?

Дмитро КОНОВАЛОВ.
Фото автора.

«Наш завзятий Головатий...»

Це про нього, козацького отамана Антона Головатого, отак написав Тарас Шевченко:

Наш завзятий Головатий
Не вмре, не загине...
От де, люде, наша слава,
Слава України.

Два віки минуло відтоді, як помер отаман, а пам'ять про нього жива й досі. І житиме, певно, ще довго. Днями в Одесі в рамках святкування 205-ї річниці від дня заснування міста відкрито пам'ятник Антонові Головатому. На узвишші посеред розлогої Старобазарної площі, оточеної зеленню вікових дерев, сидить у задумі козак, позаду застиг вірний кінь, ніби очікуючи нових походів... Що згадалося отаманові?

Те, може, як повноважним послом Запорозької Січі поїхав разом із Сидором Білим та Логином Мощенським до Петербурга клопотати перед царицею, щоб після ліквідації Січі збереглa за запорожцями їхні землі й наявні права? А Катерина II та її оточення (є спогади очевидців), прийнявши дорогі дари, ще й покепкувала з козаків: звеліла дати їм ложки з надто довгими ручками, що заважало донести їжу до рота...

А чи як царський уряд, боячись поразки у війні з турками, що насувалася, доручив йому, Антонові Головатому, й деяким іншим старшинам відродити запорозьке військо? Ой як непросто, долаючи спротив поміщиків, які воліли закріпачити козацькі родини, було зібрати десятитисячний «кіш вірних козаків», згодом перейменований на Чорноморське козацьке військо! Та на початок другої російсько-турецької війни 1787—1791 років це була вже досить організована й потужна військова сила. Саме Головатий сформував козацьку веслову флотилію, яка нерідко відігравала вирішальну роль у подальших битвах. Уперше вона відзначилася, захопивши майже без втрат укріплений турками острів Березань. Козацькі човни снували поміж кораблями-фортецями османського флоту так швидко, що ворогам ніяк не вдавалося їх розстріляти, а ось самі вони зазнали величезних втрат. Й у битві під Очаковом знову засвідчили свою доблесть та винахідливість козаки флотилії Головатого: галери блокували і турецькі кораблі, і саму фортецю, забезпечивши успіх із суші. Не дали козаки розвернутися турецьким суднам у бойові порядки й у битві біля Тендри, брали їх на абордаж, палили й топили. Сам капудан-паша Саїд-бей ганебно втік з поля бою із залишками турецького флоту...

Чи згадав, певно, отаман, як штурмував зі своїми козаками фортецю Хаджибей, на місці якої невдовзі й виросла Одеса. Йосип Дерибас, котрий очолював тоді військо, що наступало, в рапортах вищому командуванню особливо відзначав заслуги «армії полковника і кавалера Головатого...» У Кривій Балці на околиці Одеси й досі є старі козацькі могили, там Антон Головатий ховав своїх побратимів, які загинули під час взяття Хаджибея.

І в Ізмаїлі залишив Головатий свій слід. У грудні 1790 року, після облоги, коли військові порядки генерал-аншефа Суворова взялися штурмувати т тешню фортецю, з Дунаю їх підтрим ли козаки на галерах і човнах. Попри прицільний вогонь турецьких гармат, відстрілюючись, вони наблизилися впритул і самі пішли на штурм, немалою мірою забезпечивши загальний успіх у історичній битві.

Завершилися бої, козаки мріяли осісти на рідних землях, хазяйнувати. Та підступна цариця видає 1792 року указ про переселення всіх чорноморських козаків на Кубань, аби заселити родючі українські землі німецькими колоністами. На долю Антона Головатого випала й ця гірка місія — взяти під свою оруду переселення козаків, щоб потім заснувати на Кубані Нову Січ. Хоча й був отаман начебто прирівняний до дворян, та не міг він кинути напризволяще тих, з ким зріднився назавжди...

На Кубані досі нащадки отих козаків співають пісні, написані Антоном Головатим — він мав ще й неабиякий поетичний хист...

...Сидить отаман у задумі, вірний кінь його чатує. А повз них, віддаючи шану і Антонові Головатому, і всім козакам — визволителям українського Причорномор'я, крокують у колонах воїни Одеського гарнізону. «От де, люде, наша слава, слава України»...

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

До уваги акціонерів ЗАТ «Трансмост»

Правління ЗАТ «Трансмост» у відповідності до п. 1.11.13 Статуту скликає позачергові збори акціонерів для вирішення термінових питань.

Загальні збори акціонерів ЗАТ «Трансмост» відбудуться 15 січня 2000 р. о 10 годині за адресою:

274018, м. Чернівці, вул. Заводська 41А, промбаза ЗАТ «Трансмост» у актовому залі.

Довідки по тел. 4-45-19.

Порядок денний:

1. Питання реорганізації товариства шляхом виділення.
2. Зміна юридичної адреси (місцезнаходження) товариства.
3. Питання зменшення статутного фонду товариства з мотивів реорганізації шляхом виділення. Спосіб зменшення статутного фонду: зменшення кількості акцій шляхом викупу частини акцій у їх власників з метою анулювання цих акцій. Мінімальне зменшення статутного фонду: на 108600 (сто вісім тисяч шістсот) грн. Кількість акцій, що вилучаються 20700 шт. загальною вартістю 108675 грн.
4. Питання про емісію акцій товариства.
5. Питання затвердження роздільного акту (балансу).
6. Питання внесення змін до статуту товариства відповідно до наступного проекту:

Викласти п. 8.3 в наступній редакції:

«8.3. Статутний фонд товариства становить 92447 грн. 25 коп. і поділяється на 17609 простих іменних акцій номінальною вартістю 5 (п'ять) гривень 25 копійок кожна.»

Викласти п. 2.3 в наступній редакції:

«2.3. Місцезнаходження Товариства: по рішенню загальних зборів акціонерів.

7. Затвердження нового складу правління у відповідності до п. 12.2 Статуту.
8. Відкриття філій, та затвердження Положення про філії.

При позитивному вирішенні загальними зборами питань реорганізації товариства шляхом виділення, зменшення статутного фонду акціонери, які не голосували за ці рішення, мають право при вилученні в них акцій вимагати від товариства оцінки та викупу таких акцій. Викуп акцій здійснюється за ціною, що визначається за домовленістю сторін, але не нижчою за номінальну вартість акцій. Цей порядок діє для відшкодування власникам акцій можливих збитків, пов'язаних із зменшенням статутного фонду.

При позитивному вирішенні загальними зборами питань реорганізації товариства шляхом виділення, зменшення статутного фонду дату початку та закінчення обміну акцій, що вилучаються, на письмові зобов'язання про видачу відповідної кількості часток (акцій) товариства, що створюється шляхом виділення, пропонується встановити на 16.01.2000 р. та 31.01.2000 р. відповідно.

Правління.

Арбитражный суд Автономной Республики Крым (95000, г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбудил дела о банкротстве:

1. Дело № 2-9/6114 в отношении МЧП «Универсал» (юр. адрес: 97600, АРК, г. Белогорск, ул. Чобан-Заде, 26, р/с 26000310076001 ОПЕРУ дирекции банка «Украина», г. Белогорска, МФО 324214, ОКПО 06953867);

2. Дело № 2-11/7301 в отношении МГП «Элегант» (юр. адрес: 97630, АРК, Белогорский р/н, п. Зуя, ул. Шоссейная, 31, р/с 26002200098001 ОПЕРУ дирекции банка «Украина», г. Симферополь, МФО 324214, ОКПО 22244079);

3. Дело № 2-11/7306 в отношении ЧП «Фианит» (юр. адрес: 97600, АРК, г. Белогорск, ул. Нижнегорская, 43, кв. 41, р/с 260040019, Симферопольский филиал «Интерконтбанк», г. Симферополь, ул. К. Маркса, 15, МФО 324463, ОКПО 25145165);

4. Дело № 2-11/7305 в отношении МЧП ПТФ «СВМиС» (юр. адрес: 97600, АРК, г. Белогорск, ул. Нижнегорская, 63, кв. 4, р/с 26008200081001 ОПЕРУ дирекции банка «Украина», г. Симферополь, МФО 324214, ОКПО 22243683);

5. Дело № 2-1/8181-99 в отношении ЧП «Агросеть» (юр. адрес: 97600, АРК, г. Белогорск, ул. Луначарского, 56, каб. 7, р/с 2600131480001, Воинское отделение УСБ, г. Симферополь, ул. Киевская, 139-а, МФО 333050, ОКПО 23446750).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования данного объявления.

Арбитражный суд Автономной Республики Крым (95000, г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбудил дело № 2—2/7146 о банкротстве украинско-германского совместного предприятия «Джалита» (98600, г. Ялта, ул. Московская, 8, р/с 609210 в АКБ УСБ г. Ялты, МФО 324270, ОКПО 19357696). Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования.

ТОВ «Логос Лтд»** (Код 22890678) повідомляє про свою перереєстрацію у **ТОВ «Видавниче підприємство Логос».

До відома громадськості

ТОВ «ЕНЕРГО ТРЕЙД»

звернулось до Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України з проханням про видачу ліцензії на здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з постачанням за нерегульованим тарифом електричної енергії на території України.

Поштова адреса:

м. Київ-042, бул. Дружби Народів, 19.

Телефон: 552-71-03.

До відома громадськості

ВАТ «Київоблгаз» 04080, м. Київ, вул. Турівська, 29 а, тел. 417-43-44, факс 417-56-37, подало до Національної комісії регулювання електроенергетики України заяву про видачу ліцензії на транспортування природного і нафтового газу розподільчими трубопроводами по Київській області (за місцем здійснення діяльності).

Науково-дослідний фінансовий інститут при Міністерстві фінансів України оголошує конкурс на заміщення вакантних посад провідного наукового співробітника

Адреса Інституту:

Київ-103, б-р Дружби народів, 28, НДФІ при Мінфіні України, кімн. 111 (особисто або поштою).

Телефон для довідок:

294-69-65,

294-69-43

Товариство з обмеженою відповідальністю «Стандард Трейдінг Компані» повідомляє про свою ліквідацію згідно з рішенням засновників.

Претензії приймаються протягом 2-х місяців з дня опублікування оголошення за адресою: м. Київ, пр-т Червонозоряний, 51.

Тел. (044) 412-00-46.

В соответствии с решением общего собрания акционеров № 6 от 5 ноября 1999 года **Закрытое акционерное общество «Ремдизельсервис»**, код ОКПО 24443771, юридический адрес: 49025, г. Днепропетровск, ул. Коминтерновская, 7, сообщает о своей ликвидации.

Претензии кредиторов принимаются в течение 2-х месяцев по адресу: 49070, г. Днепропетровск, пр. К. Маркса, 76.

«Арбитражный суд Одесской области возбудил дела о банкротстве: № 17-21/4407-ООО «Электромаш», пгт. Затока, Белгород-Днестровский район, р/счет № 26000301510194 в АК АПБ «Украина» г. Белгород-Днестровский, МФО 328436, код ОКПО 20978363;

№ 17-21/4405-ООО «Согдиана», г. Белгород-Днестровский, ул. Шевченко, 60, кв. 38, р/счет 2600130100433 в Проминвестбанке, г. Белгород-Днестровский, МФО 328458, код ОКПО 19048564;

№ 17-21/5746-МЧП «САМ», пгт. Сергеевка, г. Белгород-Днестровский, ул. Черноморская, 3. р/с 260033010770 в Белгород-Днестровском Отделении Сбербанка 6707, МФО 388034, код ОКПО 02763794.

№ 17-21/4408-МП «Судьба», г. Белгород-Днестровский, ул. Энгельса, 4, кв. 6, р/счет 26004200785004 в АК АПБ «Украина», г. Белгород-Днестровский, МФО 328436, код ОКПО 21007242;

№ 17-21/4409-ЧП «АСТ», Белгород-Днестровский р-н, пгт. Сергеевка, ул. Черноморская, 17, кв. 37, р/счет 26008301510204 в АК АПБ «Украина», г. Белгород-Днестровский, МФО 328436, код ОКПО 23218055;

№ 17-2/2519-ООО «Даль», г. Белгород-Днестровский, ул. Вишневая, 2, р/счет 26007301510090 в Проминвестбанке, г. Белгород-Днестровский, МФО 328458, код ОКПО 13911022;

№ 17-21/4385-ООО «Бирюза», г. Белгород-Днестровский, ул. Измаильская, 131, кв. 26, р/счет 26006301510358 в Проминветсбанке, г. Белгород-Днестровский, МФО 328458, код ОКПО 2095495;

№ 17-21/4388-МП «Буревестник», Белгород-Днестровский район, с. Шабо, ул. Первомайская, 67, р/счет 002468341 в АК АПБ «Украина» г. Белгород-Днестровский, МФО 328436, код ОКПО 21020018;

№ 17-21/4387-МП «Автобусные сообщения», г. Белгород-Днестровский, ул. Шабская, 67а, кв. 7, р/счет 26002201419001 в АК АПБ «Украина», г. Белгород-Днестровский, МФО 328436, код ОКПО 21007638;

№ 17-21/4391-МЧП «Нептун-Юг», Белгород-Днестровский р-н, пгт Сергеевка, ул. Школьная, 9, кв. 80, корпус 2, р/счет 2600320044001 в АК АПБ «Украина», г. Белгород-Днестровский, МФО 328436, код ОКПО 21039779;

№ 17-21/4389-МП «Триандр», г. Белгород-Днестровский, ул. Кутузова, 28, р/счет 26008301510204 в Проминвестбанке, г. Белгород-Днестровский, МФО 328458, код ОКПО 21007454;

№ 17-21/4390-Кооператив «Строитель Приднестровья», Белгород-Днестровский район, с. Салганы, ул. Ленина, 3, р/счет 26004200515001 в АК АПБ «Украина», г. Белгород-Днестровский, МФО 328436, код ОКПО 21002730;

№ 17-21/4412-ПКФ «Лагуна», Белгород-Днестровский район, с. Удобное, р/счет 26006200029001 в АК АПБ «Украина» г. Белгород-Днестровский, МФО 328458, код ОКПО 21011634;

№ 17-21/4410-МП «Каскад», г. Белгород-Днестровский, ул. Переможненская, 8, р/счет 26003301510049 в Проминвестбанке, г. Белгород-Днестровский, МФО 328458, код ОКПО 21019819;

№ 17-21/4386-МЧП «Одесса», г. Белгород-Днестровский, ул. Солнечная, 9, кв. 49, р/счет 26000200520001 в АК АПБ «Украина», г. Белгород-Днестровский, МФО 328436, код ОКПО 21012272;

№ 17-21/4406-МП «Аконит», г. Белгород-Днестровский, ул. Калинина, 106, р/счет 26004201503001 в АК АПБ «Украина» г. Белгород-Днестровский, МФО 328436, код ОКПО 22487014;

№ 17-21/4786-СП «Пэк-Фуд», г. Белгород-Днестровский, ул. Дзержинского, 33 р/счет 26008301510163 в Проминвестбанке г. Белгород-Днестровский, МФО 328458, код ОКПО 20018953.

Претензии кредиторов принимаются в месячный срок со дня опубликования объявления по адресу, 270032, г. Одесса, пр-т Шевченко, 4, Арбитражный суд.

Відкрите акціонерне товариство «Гостомельський склозавод» повідомляє, що позачергові збори акціонерів відбудуться 20 січня 2000 р. о 14 годині за адресою: Київська область, сел. Гостомель, вул. Леніна,86.

Порядок денний:

1. Про участь у створенні закритого акціонерного товариства.
2. Про порядок формування статутного фонду створюваного акціонерного товариства.
3. Про затвердження статуту та інших установчих документів створюваного закритого акціонерного товариства.
4. Про уповноваження представників Гостомельського Склозаводу на підписання установчих документів створюваного закритого акціонерного товариства.

Акціонери можуть ознайомитись з документами, що пов'язані з порядком денним за адресою:

Київська область, сел. Гостомель, вул. Леніна,86.

***ТОВ «Укрдобробуд»**, код 23510488, реорганізується у приватне підприємство **«Укрдобробуд»**.*

АТЗТ «Т. Р. Комьюнікейшн» інформує, що 14 січня 2000 року о 10.00 відбудуться загальні збори акціонерів за адресою: **м. Київ, вул. Мечникова, 14/1, кімната 317.**

Продается передвижная автоматизированная электростанция ПАЭС-2500, предназначенная для обеспечения электроэнергией промышленных и бытовых потребителей.

Номинальная мощность — 2500 квт;
ток — переменный трехфазный;
номинальное напряжение 6300 в;
частота — 50 гц;
двигатель газотурбинный авиационный АИ-20.

Топливо — керосин, дизельное. При соответствующей замене топливной системы и автоматики — газообразное.

Доставку к покупателю, установку и запуск можно оговорить с продавцом.

Подробная техническая информация и условия реализации — по тел. в Киеве:

8-044-2036335 мобильный;
8-(044)-5472198;
8-(044)-4191322.

Арбітражним судом м. Києва порушено справу № 21/574 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Петрос» (м. Київ, вул. Річна, 4) р/р 26007011009980 в АБ «Фінанси та кредит» МФО 300131, код ЗКПО 24576288. Претензії можливих кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражним судом Харківської області (310022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під'їзд) порушено справу № Б-8081/7-72 про банкрутство ТОВ «Видавництво «Сім днів» ЄДРПОУ 25181372, юридична адреса: м. Харків, вул. Пушкінська, 79-2, кв. 415, банківський рахунок 26007012747 в банку «Студгрант» м. Харків, МФО 351759.

Вимоги кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з часу опублікування оголошення.

Арбітражний суд Кіровоградської області (316022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) за заявою Добровеличківської МДПІ порушив справу про банкрутство № 05-01/1837/10-183, Підприємство «Об'єднання Укрсільгосппродукт» товариство з обмеженою відповідальністю «Тея ЛТД», Кіровоградська область, Добровеличківський район, м. Помічна, вул. Гагаріна, 56, р/р 2600320867001 в Кіровоградській обласній дирекції АПБ «Україна» м. Кіровограда, МФО 323011.

Вимоги кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

У номер

✔ Дніпропетровськ — Запоріжжя

Зустріч з циклоном стане в копійку

Від нещодавніх снігопадів, що пройшли в Україні, найбільше постраждали Дніпропетровська та Запорізька області. Сотні населених пунктів залишилися без енергопостачання та зв'язку, практично паралізовано транспортне сполучення. Не випадково Кабінет Міністрів надав цим областям 500 тисяч гривень.

Цими вихідними в Запорізькій області побував міністр з надзвичайних ситуацій Василь Дурдинець. Він, зокрема, вважає, що підготовчу роботу до зустрічі з циклоном хоча й провадили, але не в повному обсязі. Тому на черговому засіданні МНС пообіцяв зробити серйозні висновки щодо оперативності та готовності відповідних служб до таких погодних несподіванок.

✔ Харків

Наші в Греції

Днями до Греції для переговорів про участь у тендері на поставку танків українського виробництва вилетіла делегація Харківського заводу імені Малишева. Остаточне рішення з вибору постачальника бронетехніки для збройних сил цієї країни ухвалять у першому кварталі наступного року. Орієнтовну потребу Греції у бронетанковій техніці на сучасному етапі оцінюють у межах 500 машин, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

✔ Вінниця

За злочинця — 10 тисяч доларів

10 тисяч доларів обіцяно тому, хто надасть найдостовірніші дані про злочинця, який минулого вівторка скоїв замах на міського голову Вінниці Дмитра Дворкіса. Таке рішення прийнято на засіданні міськвиконкому.

Про те, що під час розслідування з'явилися «білі плями», журналістам повідомив міністр внутрішніх справ Юрій Кравченко, який провів у Вінниці прес-конференцію. Щоб їх ліквідувати, сказав міністр, нам потрібні додаткові свідчення. Тому, хто їх надасть, міністр також пообіцяв грошову винагороду.

Журналісти нарешті дізнались, які версії розробляють правоохоронці. Одна з них пов'язана з діяльністю Дмитра Дворкіса на посадах міського голови і голови облдержадміністрації. Вивчаються конфліктні ситуації, що виникали у стосунках між представниками влади міста і області. Аналізуються взаємовідносини з партнерами у бізнесі членів сім'ї потерпілого. Дії охоронця міського голови міністр назвав непрофесійними. Як з'ясувалося, він навіть не мав спеціальної підготовки. На думку пана Кравченка, кілер не довів свою чорну справу до кінця лише тому, що йому завадили якісь непередбачувані обставини.

Тим часом стан здоров'я Д. Дворкіса погіршився. Лікарі констатували двостороннє запалення легенів.

Київ

Смерть від голоду у врожайний рік

Про голодомор 1932—1933 років написано чимало. Про те, що це був геноцид українського народу, сумнівів не виникає. Недаремно у перші роки незалежності України Пам'ятний знак жертвам голодомору встановлено на Михайлівській площі. 27 листопада Президент України Леонід Кучма та голова Київської держадміністрації Олександр Омельченко поклали до нього квіти та схилили голови у хвилині мовчання.

Олександр Омельченко:

Минуле завжди — фундамент майбутнього

Цими вихідними Київ відзначав 500-річчя надання Києву Магдебурзького права

Життя столиці

Цими вихідними Київ відзначав 500-річчя надання Києву Магдебурзького права. З цього приводу в Колонному залі Київської міської ради відбулася міжнародна конференція: «Актуальні проблеми самоврядування в Києві: історія, сучасність та перспективи розвитку». На запрошення міського голови Олександра Омельченка до Києва прибула делегація з німецького міста Магдебурга на чолі з обер-бургомістром Вільгельмом Польте. Участь у конференції взяли також віце-прем'єр-міністр України з питань гуманітарної політики Володимир Семиноженко, посол Німеччини в Україні Еберхард Гайкен, генеральний координатор програми ООН в Україні Педро Пабло Вільянуєва та інші.

Варто згадати дещо з історії Магдебурзького права. Міське право у німецьких землях з'явилося у VIII ст. А утверджуватися воно почало з розвитком ремесла й торгівлі, з прагнення міст до самоврядування і незалежності від влади та свавілля місцевих феодалів, на землях яких розташовувалися ті міста.

Перші свідчення про початок самоврядування в Києві зафіксовано в грамоті великого князя литовського Олександра від 26 травня 1494 року. З наданням місту «магдебургії» істотно змінювалося правове становище міщан: вони вилучалися з-під влади й юрисдикції судово-адміністративних органів держави і передавалися під юрисдикцію міських органів. Норми магдебурзького права передбачали запровадження суто міських судово-адміністративних органів — лави і ради, які складалися з виборних урядників. Лава і рада утворювали єдиний орган — магістрат. У виборах війта брали участь лише магістратські урядники. Його обирали з бурмістрів «Старої Ради», які перебували на цих посадах у минулі роки, з наступним затвердженням одного з претендентів монархом. Магдебурзький статус надавав киянам право на монопольне шинкування різними напоями, на землеволодіння і землекористування, проведення ярмарків і торгів, на безмитну торгівлю на території всієї держави тощо. Внаслідок тривалої боротьби з воєводською адміністрацією магістрат позбавився потреби звітуватися за міський бюджет перед королівською владою і взяв під свій контроль збір більшої частини податків у місті. Це право, з деякими видозмінами, діяло до 1834 року і було ліквідоване указом царя Миколи І. Міське управління було передане у відання Думи, створеної на основі загальноїючого Городового положення.

Тому у привітальному слові столичний голова Олександр Омельченко наголосив, що відродження самоврядування Києва стало нагальною справою нашого часу, що минуле завжди лягає в основу фундаменту майбутнього. Про це свідчить досить тривала і наполеглива робота над Законом «Про столицю України місто-герой Київ», який було прийнято саме в рік святкування 500-річчя Магдебурзького права в Києві. Історики знайдуть у новому законі засади прадавнього Магдебурзького права, зокрема у тій частині, що стосується виборчого права громадян, обрання міського голови, прав і відповідальності керівних органів міста тощо. З ухваленням Верховною Радою України цього закону відкрилися реальні можливості впровадження у столиці дійового місцевого самоврядування, народовладдя.

Міське повітря робить людину вільною — наголосив у своєму виступі обер-бургомістр Магдебурга Вільгельм Польте — так любили казати в середньовіччі. З цього й починалися основні засади Магдебурзького права, головна ідея якого — самоврядування, адже демократія починається з територіальної громади, бо саме тут рядовий громадянин відчуває її безпосередньо. Відроджувати самоврядування і демократію — це прагнення повернути Київ у сім'ю європейських міст, поновити старі історичні та культурні зв'язки.

Михайло ЛІВАНДОВСЬКИЙ.

Вугілля чимало, та світла мало

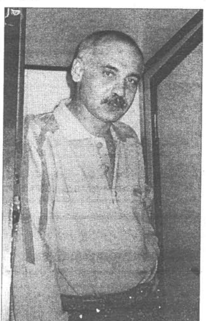
Борги

За сумною традицією, саме на листопад припадає пік енергетичної кризи в Донецькій області. Місцеві електростанції знизили генерацію через відсутність палива і грошей для його закупівлі. Тим часом саме вугільники є найбільшими боржниками за спожиту електроенергію. Боротьба за її економію розпочалася: у світловий день «втискається» графік роботи навчальних, наукових, торговельних закладів, державних установ. Поменшало на вулицях ліхтарів, регулярними стали так звані віяльні розвантаження. Але й цих заходів замало, адже левова частка спожитої електроенергії припадає на промислові підприємства, а не на населення. Від області вимагають «скоротитися» ще на 500 мегават. За таких умов, вважає обласне керівництво, працювати мають право лише рентабельні підприємства, а їх на Донеччині половина. Для решти загроза повної зупинки може бути здійснена у будь-який час. А тим часом, за повідомленням прес-служби Мінвуглепрому, шахтарі України добре підготувалися до роботи в осінньо-зимовий період і ритмічно забезпечують потреби промисловості у паливі.

Якби підприємства енергетики поліпшили стан оплати за вугільну продукцію, то картина була б набагато привабливіша. Адже на складах вугільних підприємств залишки вугілля становлять 3,2 млн. тонн, що порівняно з 1 січня цього року більше на 1,2 млн. тонн.

Фотофакт

Помічник капітана судна «Чайна Бріз» громадянин України Сергій Кругляк (на знімку). Судно, що належить грецькій компанії, з екіпажем з 19 українських моряків і трьох греків, було затримане у травні цього року в Карибському морі. Екіпаж звинуватили в контрабанді наркотиків. Незабаром кожному з підсудних буде визначено термін ув'язнення.

Фото УНІАН.

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 236694.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311222.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-86-50, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com